

Simo Sajama

Tuotantoprosessi ja informaation saatavuus vierailuteatterituotannossa teknisen toteutuk- sen näkökulmasta

Esimerkkitapauksena Savoy-teatteri

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Esitystekniikka

Opinnäytetyö

20.12.2014

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Simo Sajama Tuotantoprosessi ja informaation saatavuus vierailuteatterituotannossa teknisen toteutuksen näkökulmasta 33 sivua+ 3 liitettä 20.12.1014	Vierailuteatteri,
Tutkinto	Medianomi	
Koulutusohjelma	Esitystekniikka	
Suuntautumisvaihtoehto	Esitys- ja teatteritekniikka	
Ohjaajat	Jyrki Sinisalo Tomi Tirranen	
<p>Opinnäytetyöni käsittelee tuotantoprosessia ja informaation saatavuutta vierailuteatteritoiminnassa. Esimerkitapauksena käytetään Helsingin kulttuurikeskuksen vierailuteatteri Savoyta. Aluksi käydään läpi nykyisen Savoy-teatterin historia Teollisuuspalatsin rakennusvuodesta 1936 nykypäivään. Seuraavaksi esitellään Savoy-teatterin toiminnan vierailuteatterina ja sen tuotantoprosessin kulun.</p> <p>Seuraavaksi käsitellään raideria, joka on tärkein informaation lähde suoraan esiintyjältä toteuttavalle henkilökunnalle ja sisältää teatteri-, orkesteri- tai muun esityksen vierailua edeltävän toivomus tai vaatimuslistan sisällön. Tässä pyritään selvittämään, mitä kaikkea tulisi ottaa huomioon ja viestiä tulevan esityksen pitopaikan tuotannolliselle ja tekniselle henkilökunnalle esityksen valmistelun ja toteutuksen sujuvuuden takaamiseksi.</p> <p>Tämän jälkeen esitellään kahdenvälinen benchmarking Gloria-näyttämön ja Savoy-teatterin tuotantojen toteutuksien välillä. Benchmarkingissa pyritään osoittamaan mahdollisuudet kahden organisaation vuorovaikutteiseen oppimiseen vertaamalla niiden tuotantoprosesseja ja niiden suoritustapoja.</p> <p>Lopuksi esitellään benchmarking seurantalaveri ja sen tulokset. Työn tavoite on hahmottaa hyvät toimintatavat tuotantoprosessissa ja sisältö riittävän kattavaan raideriin. Savoy:n historia on koottu löytyneestä lähdemateriaalista. raiderin sisällön määritelmä perustuu kokemukseen ja karttuneeseen hiljaiseen tietoon. Benchmarkingin teoria on kirjallisuudesta ja toteutus empiirinen. Johtopäätöksenä päädytään painottamaan mahdollisimman täydellisen raiderin merkittävyyttä informaation välityksessä esiintyjältä teknisen toteutuksen suorittajille. Benchmarkingin johtopäätelmä on se, että Savoy teatterissa tulisi ottaa oppia Kulttuuriareena Glorian hyviksi koetuista käytännöistä, mikä on jo pääasiassa tapahtunutkin.</p>		
Avainsanat	Vierailuteatteri, tuotantoprosessi, raideri, benchmarking	

Author Title Number of Pages Date	Simo Sajama Production Process and Receiving Sufficient Information for the Technical Execution of Visiting Productions –A Case Study of Savoy Theatre, Helsinki 33 pages +3 appendices 20 December 2014
Degree	Bachelor of Arts
Degree Programme	Performing Arts
Specialisation option	Live Performance Engineering
Instructors	Jyrki Sinisalo: Senior Lecturer, Metropolia Tomi Tirranen: Technical Director, Ryhmäteatteri
<p>My final project investigates the production process and availability of information in visiting theatre productions. Example case is Savoy Theatre of Helsinki City Cultural Office, which is exclusively a visiting production venue.</p> <p>First, I introduced the history of the current Savoy Theatre from 1936 to the present day. I also describe the operations of Savoy and the phases of producing a visiting production.</p> <p>Second, I discussed the concept of a technical rider, which is a document that the visiting theatre, music or production team sends to the organizer prior to the event. The rider informs the organizers of the technical and safety specifications requested or required by the performer. In the final project, my aim was to find out all the details that should be taken into account and communicated to the production and technical staff of the venue to ensure that the preparations and execution of the performance will go smoothly.</p> <p>Third, I reported on a benchmarking trial, which I carried between Cultural Arena Gloria and Savoy Theatre. I compared their production practices and aimed to show how two organizations can learn collaboratively.</p> <p>Finally I presented the results of the follow-up meeting of the benchmarking project.</p>	
Keywords	Visiting production venue, production process, technical rider, benchmarking

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Savoy teatterin historiaa	1
2.1	Teollisuuspalatsin valmistuminen ja Nils Dahlströmin aika 1937-1953	1
2.2	Lars Nilssonin kehitystyö ja Suomen ainoa Cinerama 1953-1982	3
3.	Savoy teatteri vierailuteatterina	5
3.3	Tilat ja esitystekninen kalusto	5
3.4	Savoy teatterin tuotantoprosessi ja informaation kulku	6
4	Raideri	8
4.1	Yleisraideri	9
4.1.1	Matkustus	9
4.1.2	Majoittuminen	9
4.1.3	Back Stage	9
4.1.4	Ruoka- ja juomatarjoilu	9
4.1.5	Turvallisuus	10
4.1.6	Back Stage Runner	10
4.1.7	Load in, load out ja rakennusaikataulu	10
4.1.8	Informaatioyhteydet tilassa ja tilasta	11
4.1.9	Erytistoiveet	11
4.2	Tekninen raideri	11
4.2.1	Sähkö	12
4.2.2	Äänentoisto	12
	PA-järjestelmä	12
	Äänipöytä	12
	”Etupään” varustus	13
	Monitorointi	13
	Mikrofonit ja lavakartta	13
	Backline ja soittimet	14
	Tarvittava henkilökunta	14
4.2.3	Valaistus	14
	Valopöytä ja himmentimet	14
	Konventionaaliset ja liikkuvat valot	15
	Ripustus ja kytkentä	15
	Valokartta	15

Seurantavalonheittimet ja informaatioyhteydet	16
Tarvittava henkilökunta	16
4.2.4 Näyttämö	16
Näyttämön mitat ja katteet	17
Sillasto, trussit ja tangot	17
Näyttämökoneisto ja pistennostimet	17
Lavasteet ja rekvisiitta	17
Erikoistoivomukset ja tarvittava henkilökunta	18
4.2.5 Kuva	18
Kuvalähteet	18
Kuvamikserit	19
Projektorit, projisointipinnat ja kuvamatriisit	19
Erikoistoivomukset ja tarvittava henkilökunta	19
4.2.6 Pyrotekniikka	19
Pyrotekninen järjestelmä	19
Luvat ja tehtävät	20
Turvallisuus ja tarvittava henkilökunta	20
4.3 Lopuksi raiderista	20
5 Benchmarking	21
5.1 Mitä on benchmarking ja miten käytin sitä projektityössäni	22
5.2 Omien toimintojen kuvaus ja benchmarkig kysymykset	23
5.3 Miten produktiot (omat-, yhteis- ja ulkopuoliset tuotannot) otetaan ohjelmistoon ja mikä on tekniikan työntekijöiden osuus tässä prosessissa?	25
5.4 Minkälainen on vastuunjako ja esimiestoiminta produktioita toteutettaessa?	25
5.5 Miten ja kuinka ajoissa saatte tarvitsemanne informaation jota tarvitsette produktioita toteuttaessanne?	26
5.6 Minkälaiset tulokset (kalusto-, henkilökunta- ja aika-) teillä on toteuttaa produktioita, ja kuinka ne otetaan huomioon produktioiden suunnittelussa?	26
5.7 Minkälainen on jälkiseuranta jo toteutuneiden tilaisuuksien osalta	27
5.8 Miten nuorisosiainkeskuksen ja kulttuurikeskuksen organisaatiomallit tukevat teknisen toteutuksen sujuvuutta näissä yksiköissä (Organisaatiokaaviot liitteinä 1. ja 2.)	28
5.9 Miten työhönne vaikuttavat taiteellisten tilaisuuksien lisäksi järjestettävät seminaari- ja konferenssitilaisuudet?	28
5.10 Minkälainen on talojenne tuottajien ja tekniikan työnjako?	29
5.11 Benchmarkingin johtopäätökset	29
5.12 Benchmarking seurantalaveri	31
6 Lopuksi	32

Liite 1: Nuorisoasiainkeskuksen organisaatorakenne

Liite 2: Kulttuurikeskuksen organisaatorakenne

Liite 3: Rock The Ballet, raideri

1 Johdanto

Käsittelen lopputyössäni tuotantoprosessia ja erityisesti informaation kulkua vierailuteatterituotannoissa käyttäen esimerkkitapauksena Helsingin kulttuurikeskuksen Savoy teatteria. Käyn ensin läpi nykyisen Savoy-teatterin historian, sen toiminnan perusteet, tilat ja tekniikan, jonka jälkeen paneudun tuotantoprosessiin ja erityisesti informaation kulkuun kaikkien prosessiin liittyvien tahojen välillä. Lähestyn koko prosessia teknisen tuotannon ja sen toteuttajien eli teknisen henkilökunnan, näkökulmasta.

Koska vierailuteatterin teknisen henkilökunnan ehdottomasti tärkein informaation lähde on raideri, enkä ole koskaan löytänyt ohjetta raiderin laatimiseen ja olen työpaikallani keskeiseksi syyksi informaation puutteeseen havainnut raiderin puuttumisen tai puuttelisuuden, pyrin tässä hahmottamaan kaikki ne asiat jotka riittävän kattavan raiderin tulisi sisältää. Tämän jälkeen esittelen tekemäni benchmarkingin ja sen seuranta-palaverin Savoy teatterin ja Kulttuuriareena Glorian kesken. Idean benchmarkingin tekoon sain tutustuttuani Kulttuurikeskus Glorian tuotantoprosessiin ja Helsingin nuorisosaiankeskuksen organisaatiomalliin ja havaittuani molemmat poikkeaviksi Helsingin kulttuurikeskuksen organisaatorakenteesta ja Savoy-teatterin tuotantoprosessista. suorittamani vertaisvertailun tulosten perusteella uskon varsinkin Savoy-teatterin voivan ottaa mallia Glorian hyväksi havaituista toimintatavoista.

2 Savoy teatterin historiaa

2.1 Teollisuuspalatsin valmistuminen ja Nils Dahlströmin aika 1937- 1953

Keväällä 1936 purettiin Eteläesplanadin ja Kasarmikadun kulmatontilla Lohen korttelissa sijainnut puutalo, jossa oli toiminut mm. Helsingin ensimmäinen suomenkielinen koulu. Tonttien omistaja A. Ahlström Oy alkoi rakentaa paikalle aikaisempaa huomattavasti suurempaa betonirakennusta. Talolle annettiin nimeksi Industripalatset (Teollisuuspalatsi). Ahlströmin omien toimistotilojen lisäksi vuonna 1937 valmistuneen rakennuksen pääasialliset käyttäjät olivat rakennuksesta toimitilaa vuokraavat eri teollisuusalojen yritykset. Taloon valmistui myös alimpaan kerrokseen Kasarmikadun puolelle elokuvateatteri ja Eteläesplanadin puolen ylimpään kerrokseen Alvar Aallon suunnitel-

mien mukaan sisustettu ravintola. Katutasolle sekä Kasarmikadun että Eteläesplanadin puolelle tuli myymälöitä. (Savoy-teatterin historia, savoyteatteri.fi.)

Kuten koko rakennuksen, myös teatterisalin suunnitteli Arkkitehtitoimisto Jung & Jung, joka sai Valter Jungin mukaan suunnittelussa varsin vapaat kädet. Bertel Jung (1872-1946) oli toimistoa pitäneistä veljeksistä vanhempi ja tunnetumpi, erityisesti asemakaavoittajana mainetta saavuttanut. Nuoremman veljen Valter Jungin (1879-1946) päätyönä voitaneen pitää teollisuuspalatsin ohella hotelli Tornia Helsingissä. Arkkitehtiveljekset olivat Teollisuuspalatsi-projektin aikana jo uransa loppupuolella. Projektissa keskeisinä avustajina olivat heidän tyttärensä. Bertelin tytär sisustusarkkitehti Gunilla Jung (1905-1939) suunnitteli mm. valaisimet teatterisaliin, ja Valterin tytär tekstiilitaiteilija Dora Jung (1906-1980) puolestaan suunnitteli ja toimitti Kino Savoyn alkuperäiset verhot ja istuinten päällykset.

Teollisuuspalatsin elokuvateatterin Kino Savoy'n ensimmäinen yleisönäytös, jota tosin edelsi muutama kutsuvierasesitys, oli 1.9.1937. Teatterissa oli katsomotilat 845:lle hengelle sekä tarvittavat aputilat kuten projektorihuone ja yleisölämpö. Elokuvasesitysten välinumeroina esitettiin sketsejä ja musiikkia, ja siksi näyttämöaukon edessä oli orkesterimonttu ja valkokankaan edessä näyttämötila, jonka molemmiin puolin sijaitsi yhteensä 5 taiteilijoiden pukuhuonetta. Vaikutteita teatterin suunnitteluun oli saatu ainakin Saksasta ja Itävallasta, teatterin interiöörin esikuviksi mainitaan myös Rigoletto Tukholmassa ja Radio City Music Hall New Yorkissa. Valkokankaan edessä oli kaksi esirippua. Veluuriesiripun auettua sen takaa paljastui värivaloin valaistu hopeinen esirippu joka avattiin salin valojen himmetessä elokuvan alkaessa. Ensimmäisenä näytöksenä teatterissa esitettiin elokuva Vaarojen laiva (Souls at Sea) pääosissa Gary Cooper ja George Craft. Elokuvan tunnelmaa lisättiin myrskykohtauksissa laajentamalla kankaan kokoa ja korottamalla äänenvoimakkuutta. Yleisöä palvelevaa henkilökuntaa oli ajan tavan mukaan nykypäivään verrattuna runsaasti: Vahtimestareita oli parhaimmillaan kolme sinisissä univormuissaan kaluunoiden kera. Myös univormupukuisia paikannäyttäjäpoikia ja -tyttöjä oli kaksi permannon molemmiin puolin ja parvekkeella yksi. Savoy oli yksi yhdeksästä ensi-ilta-teatterista, ja niiden joukossa vielä yksi viidestä ns. Suuresta, eli 1A-luokan teatterista Rexin, Glorian, Capitolin ja Kino-Palatsin ohella. 1A-luokan teatterien lippujen hinnat olivat korkeammat kuin muissa teattereissa. (Savoy-The only Cinerama venue in Finland, in 70mm.com.)

Kino Savoyn toiminnan taustavoimina toimivat 1937- 1943 Suomi Filmi ja Paramount. Suomi Filmistä mukana olivat toimitusjohtaja Matti Schreck ja Teatteripäällikkö Nils Dahlström, joka toimi myös Kino Savoy Oy:n toimitusjohtajana. Paramountista toiminnassa oli mukana sen Suomen johtaja Harry Hammar. 1943 Nils Dahlström osti Savoy'n toiminnan itselleen ja jatkoi sen toimintaa yksityisyrittäjänä vuoteen 1953 asti. Heti sodan jälkeen Kino Savoyssa esitettiin enemmänkin revyy-esityksiä, joita sinne toimm. Ossi Elstelä. Revyy oli tuolloin taidemuotona huonossa huudossa, koska sotaaikana sitä oli niin rintama- kuin radio-viihteenä tuottanut mm. Reino Hirviseppä, joka yritti jatkaa revyy'n merkeissä myös sodan jälkeen. Tämä on ymmärrettävää, sillä tuskinpa oli sen paremmin valvontakomission kuin vasemmistolaistenkaan mieleen mies, jonka ehkä ikimuistoisimpia kappaleita on "Silmienvälisiin ryssä" -rallatus. Revyyllä oli sodan jälkeen määrätty 40 %:n huvivero. Ossi Elstelä ratkaisi pulman ottamalla yhteistyökumppanikseen Sotaleskien tuki ry:n, jotka saivat huomattavan alennuksen huviverosta. Elstelän yhteistyökumppanina oli myös Ruotsissa vaikuttanut tanskalainen Palle Hagman, joka esim. Helsingin Sanomien 13.2.1946 ilmoituksen mukaan järjesti Kino Savoyssa "kaksikielistä yöshowta Savoy Girlsseineen". Palle Hagman onnistui tuomaan myös Josephine Bakerin esiintymään Kino Savoyhin. (Silvennoinen Jenni: Ilolle elintilaa! Revyy-teatterit jatkosodan jälkeisessä Suomessa, tampub.uta.fi.)

2.2 Lars Nilssonin kehitystyö ja Suomen ainoa Cinerama 1953- 1982

Vuonna 1953 Kino Savoy'n toiminnan osti karismaattisena hahmona tunnettu entinen merikapteeni Lars Nilsson. Hänen vaimonsa omisti jo Turusta useita elokuvateattereita. Nilssonin jätettyä merikapteenin uransa ja perustettuaan vaimonsa kanssa Nil-Kinon he ostivat lisää elokuvateattereita, mm. Kino Savoy'n Helsingistä. Hän oli kiinnostunut Kino Savoysta koska paitsi että se oli 845 paikkainen hyvillä projektoreilla varustettu elokuvateatteri, myös siksi, että siellä oli toimivat aulatilat ja esiintymislavan ja pukuhuoneiden tarjoama mahdollisuus eläviin esityksiin. Viisikymmenluvulla elokuva-arkisto toimi muutaman vuoden Kino Savoyssa, jolloin arkiston elokuvat esitettiin matineenäytöksinä ennen illan varsinaista ohjelmaa. Kino Savoy'n akustiikka oli sopivine jälkikaikuineen niin hyvä, että sitä käytettiin koko viisikymmentäluvun kevyen musiikin äänittämiseen. Lasse Mårtensson kertoi joskus yhdeksänkymmentäluvun alussa allekirjoittaneelle viettäneensä 50-luvulla monia öitä Kino Savoyssa äänityspuuhissa.

Viisikymmenluvun lopussa Lars Nilsson päätti kuitenkin keskittyä Elokuviin Kino Savoyssa. 1959 lopussa hän asennutti Kino Savoyhin laitteiston jolla pystyi esittämään 70

mm Todd-AO systeemillä kuvattuja elokuvia. Laitteistoon kuului kaksi Victoria 10 35/70mm projektorია, kaksi Victoria Vr Tekstiprojektorია ja kuusikanavainen äänisysteemi. Ensimmäinen esitys tällä laitteistolla oli 1.4.1960 esitetty South Pasific. Vain pari vuotta myöhemmin Nilsson päätti tehdä kuitenkin Kino Savoysta Suomen ensimmäisen (ja ainoan) Cinerama elokuvateatterin ja lähetti alaisensa Rainer Määtän Pariisiin Gaumont Palace Cinerama Theatreen tutustumaan sellaiseen. Jo parin vuoden kuluksua muutostyöt oli saatu tehtyä ja voitiin avata Cinerama-teatteri myös Suomessa. Muutostöitäkonsultoi muutama insinööri Yhdysvalloista ja ne toteutti Kinotarpeita O.Y. Alf Biströmin johdolla. Uusi valkokangas oli 200m² kokoinen ja se koostui yli 1800 erillisestä liuskasta. Lisäkonehuone jouduttiin rakentamaan parven takaosaan mikä vähensi asiakaspaikkoja 845:stä 538:n. Uusi laitteisto koostui kolmesta 480:n ampeerin Victoria 8 High Power kuvaprojektorista ja 7-kanavaisesta äänisysteemi, jossa oli kaiuttimia 30 kappaletta. Projektoreita oli uudessa systeemissä siis viisi, ja neljästä viiteen henkilöä tarvittiin niitä hoitamaan esityksen aikana.(Savoy-The only Cinerama in Finland, in70mm.com.)

1960- ja 70-luvulla elokuvissakäynti väheni maailmanlaajuisesti mm. television laajenevan ohjelmatarjonnan takia. 1983 järjestettiin Kino Savoyssa viimeinen julkinen esitys. Opetus- ja sivistystointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Heikki S. von Herzen pyysi 10.3.1986 työryhmää ottamaan työssään huomioon mahdollisuudet elokuvateatteri Savoyn saamiseksi kaupungin käyttöön. Työryhmän loppuraportissa 31.5.1986 työryhmä ehdotti kaupunginhallitukselle ainoastaan elokuvateatteri Savoyn vuokraamista Kulttuuriasiainkeskukselle. Näin Kaupunginhallitus asian esittelikin ja valtuusto hyväksyi esityksen. 4.8.1986 Helsingin Kaupunginhallitus kehotti kiinteistölautakuntaa vuokraamaan 1.9.1986 lukien Elokuvateatteri Savoyn tilat A. Ahlström oy:ltä. Ahlström rahoitti kahdella miljoonalla markalla tilan pakollisia muutos- ja kunnostustöitä sekä teatteritekniikan kaluston hankintaa. Tämän summan tulisi kaupunki maksamaan 8 prosentin korolla kymmenen vuoden annuiteettiperiaatteen mukaisesti lisävuokrana takaisin. Yllättävien lisäkustannusten takia teatteritekniikan laitteiston hankintaan ei suunniteltu budjetti riittänytkään, joten 8.1.1987 Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto esitti että hankintaa varten Kulttuurilautakunnalle tulisi osoittaa laitteiston hankintaan 875 000 markan määräraha Kaupunginhallituksen käyttövaroista. Näin Kaupunginhallitus päättikin kokouksessaan 26.1.1987. Syyskuussa 1987 entinen Kino Savoy avautui vierailuteatterina Savoy Teatteri nimellä suunniteltuaan toimia paikkana monipuoliselle kotimaiselle ja kansainväliselle musiikki-, teatteri-, ja tanssivierailuille.

3 Savoy teatteri vierailuteatterina

3.1 Tilat ja esitystekninen kalusto

1987 Savoy aloitti toimintansa melko ahtaissa tiloissa. Pukuhuonetilaa oli vain kymmenelle esiintyjälle ja henkilökunnan välttämättömiä sosiaalitiloja puuttui. Näyttämön etuosa oli toteutettu raskaista irtopaloista. Ripustusmahdollisuudet olivat puutteellisia. Savoyn tilat ovat kasvaneet ja tiloihin on tehty toimivuuden parantamiseksi rakenteellisia muutoksia. Teatteritekniikan kalusto oli 1987 aikansa mittapuun mukaan moderni ja toimiva konsertti- ja vierailuteatteritoimintaan. 1996 Savoy sai 150 m² lisätilaa näyttämön takaa ensisijaisesti vierailevien taiteilijoiden puku- ja sosiaalitiloiksi. Näyttämön takaosasta poistettiin tarpeeton porraskäytävä, rakennettiin kiinteä etulava ja asennettiin sen eteen lavanostin. 2002 Savoy sai lisätilaa 80m² katutasosta, johon rakennettiin uusi

teatterikahvila. Vuosina 1998- 2006 uusittiin kolmessa vaiheessa kaikki katsomotuolit, mikä mahdollisti katsomon paikkaluvun lisäämisen 755:n paikkaan. Vuonna 2006 uusittiin koko katsomon lattia ja siirrettiin valo- ja äänitarkkaamot parvelta permannolle. Valotarkkaamo sijoitettiin parven alle katsomon perällä olevaan aitoon. Äänitarkkaamo upotettiin permannolle parven reunan etupuolelle. Tämän remontin yhteydessä tehtiin myös ensimmäiset kiinteät cut6 verkot. 2008 Ahlström oy rakensi kolme toimistokerrosta Savoy teatterin päälle. Rakennushanke aiheutti lähes kahdeksan kuukauden katkoksen Savoyn toimintaan. Remontin yhteydessä Savoy näyttämö uudistettiin täysin. Näyttämön kaikki teräs uusittiin. Sillastot rakennettiin käyttäjäystävällisemmiksi, ja massiivinen ripustusristikko poistettiin ja sen tilalle asennettiin i-palkkeihin, ripustuskelkkoihin ja pistenostimiin perustuva trussiripustusjärjestelmä. Tässä yhteydessä cut 6-verkkoa laajennettiin ja asennettiin valokuituverkko. Valohimmenninyksikkö uusiittiin ja sijoitettiin näyttämön yläpuolelle sillastolle. Myös näyttämön sivutiloja laajennettiin muuttamalla tarpeettomaksi käyneitä erillistiloja yhtenäiseksi näyttämön sivutilaksi. Savoy teatterin ääni- valo- ja näyttämötekniistä kalustoa on uudistettu ja laajennettu vuosien varrella. Kuvan merkitys esitystekniikan osana on viime vuosina lisääntynyt. Savoyssa se näkyy lähinnä viime aikoina hankittuna parempana etu- ja taustaprojisoititekniikkana. Savoy nykyistä esitystekniistä kalustoa ja tilojen toimivuutta voidaan pitää riittävänä.

3.2 Savoy teatterin tuotantoprosessi ja informaation kulku

Savoy teatterin, kuten kaikkien Helsinki konsernin osien ja toimijoiden toiminta perustuu Helsingin kaupungin strategiaan. 24.4.2013 Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingille strategiaohjelman vuosiksi 2013- 2016. Strategiaohjelma määrittää Helsingin tavoitteet ja tehtävät neljäksi vuodeksi. Helsingin strategiaohjelma on laaja-alainen, mikä on ymmärrettävää, koska Helsinki konsernissa on toimijoita niin monelta eri elämän ja toiminnan alalta. Strategiaohjelma on kuitenkin kaikkien Helsingin kaupungin toimijoiden perusta. Helsingin strategian yhdeksän peruskäsitettä ovat asukaslähtöisyys, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämyönteisyys. Strategiassa huomioidaan erityisesti nuoret ja vanhat helsinkiläiset. Strategiassa painotetaan myös Helsingin vahvaa kaksikielisyyttä. Helsinki on myös avoin ja osallistuva ja tuomitsee rasismia ja korruption. Vaikka Helsingin Strategiaohjelma on laaja ja jopa "maailmojasyleilevä", on se kuitenkin lähtökohta kaikille Helsingin kaupungin toimijoille, myös Kulttuurikeskukselle ja Savoy teat-

terille. Helsingin kulttuurikeskuksellakin on oma strategiansa, joka on yhdensuuntainen koko Helsingin strategian kanssa, painottaen toimialansa mukaan kulttuurillisia ja monikulttuurillisia arvoja.

Ohjelmiston kokoa Teatterin johtaja ja tuottaja(t). Koko tuotantoprosessi pyrkii olemaan mahdollisimman asiakaskeskeinen (jälleen Helsingin kaupungin strategian mukaisesti). Asiakkaita Savoy teatterille ovat niin esiintyjät, heidän työntekijänsä ja yhteistyökumppaninsa, kuten myös katsojat. Pyrkimys on tarjota tilaisuutta järjestäville asiakkaille kaikki ammatillinen apu esityksen sujuvaan valmisteluun ja toteutukseen. Savoyssa voi toteuttaa valmiiksi suunniteltuja esityksiä, mutta koska Savoyn vuokraan kuuluu aina yksi näyttämö-, valo- ja äänihenkilö, voi esityksen koko teknisen toteutuksen jättää Savoy teatterin teknisen henkilökunnan vastuulle. Tuotannot voivat olla joko omia tai yhteistuotantoja, sekä puhdasta tilojen ulosvuokrausta. Myös tilaisuuksien sisältö ja laatu on hyvin heterogeenin. Tästä esitysten monipuolisuudesta ja muotoisuudesta johtuen tuotanto- ja toteutustavat poikkeavat toisistaan tuotantojen kesken.

Ohjelmiston monimuotoisuudesta johtuen aina samanlaisina toistuvia rutiineja tuotantoprosessiin ei synny, ja tämän takia tulee koko tuotanto- ja toteutusprosessissa kiinnittää erityistä huomiota informaation sujumiseen prosessin kaikkien eri toimijoiden välillä koko prosessin ajan. Informaatiotekniikan, kuten myös esimerkiksi esitystekniikan, nopea kehitys 80-luvun loppupuolelta näihin päiviin on mahdollistanut tapoja toimia ja kommunikoida, jotka ovat täysin muuttaneet toimintaympäristömme, ja avanneet mahdollisuuksia joista emme osanneet uneksiakaan kaksi- tai kolmekymmentä vuotta sitten. Informaatioteknologian kehitys on myös lisännyt informaation määrää niin paljon, että haasteeksi on noussut myös tavat joilla tarpeellinen tieto primärisoidaan ja saadaan toimitettua se sinne missä sitä tarvitaan. Tekniikan viimeaikaisista jättiharppauksista huolimatta kaikki ei ole muuttunut.

Jonkunlaisia raidereita on ollut varmasti olemassa niin kauan kuin vierailupohjalta toteutettua esitystoimintaakin. Hyvä ja kattava raideri on nykyään osa sopimusta, ja sen vaatimien tarpeiden täyttäminen usein sopimuksen allekirjoittamisen ehto. Kaikissa, varsinkaan pienimuotoisimmissa esityksissä, ei asiakkaalla ole tarjota varsinaista raideria, vaan jotain vähäisempää informaatiota, kuten listat mikrofoneista ja niiden kanavalista, sekä jonkunlainen lavakartta, joka kertoo esim. muusikoiden ja soittajien sijainnin näyttämöllä. Koska valitettavan usein varsinkin kokemattomimmilta tapahtumanjärjestäjiltä on vaikea saada juuri minkäänlaista informaatioita esityksestä, on kaikissa Hel-

singin kulttuurikeskuksen toimipisteissä otettu käyttöön yhtenevä sähköinen "tilaisuuden tekniset tarpeet"- kaavake. Tämä sähköinen kaavake tulisi olla täytettynä palautettuna a.o. Toimipisteessä kaksi viikkoa ennen esitystä. Valitettavan usein nämäkin kaavakkeet jäävät toimittamatta, tai ne ovat vajavaisesti täytetyt. Yhtä tärkeää kuin vierailuteatterin ja vierailijan välinen informaation kulku on oikean ja ajantasaisen informaation kulku vierailuteatterissa kaikkien tilaisuuden järjestämiseen liittyvien osapuolien kesken. Jatkuvasti kehittyvien sähköisten yhteydenpitotapojen lisäksi ehdottoman tärkeitä ovat myös kasvotusten tapahtuvat kokoukset ja palaverit. Savoy teatterissa tämänlaiset kokoukset ja palaverit olivat vuosikausia epäsäännöllisiä, tai niitä ei järjestetty lainkaan pitkinä ajanjaksoina. Tämä epäkohta innoitti minut tekemään tähän lopputyöhöni kuuluvan benchmarking vertailun Savoy teatterin ja Kulttuuriareena Glorian välillä. Osaltaan tekemäni benchmarking on vaikuttanut siihen, että tästä syksystä lähtien on Savoyssa ryhdytty harjoittamaan epävirallista benchmarking-tyylistä toimintaa. Nämä vierailu- ja tutustumiskäynnit niiden yhteydessä tapahtuvaan toimintojen vertailuun ovat mielestäni hyvä tapa tehostaa ja parantaa toimintamalleja samalla, tai samanlaisella, alalla toimivien toimijoiden kesken. Näissä tapaamisissa ja niihin liittyvissä keskusteluissa on hyvä tilaisuus vertailla eri toimijoiden toimintatapoja ja ottaa mallia hyväksi havaituista toimintatavoista, jotka liittyvät koko tuotantoprosessiin. Myös kokous- ja palaverikäytäntöihin on Savoy teatterissa viimeaikoina kiinnitetty entistä enemmän huomiota säännöllistämällä tuotantopalavereita ja kiinnittämällä huomiota niiden sisältöön ja toteuttamistapaan.

4 Raideri

Raideri (engl. Rider) on vierailijan tilaisuuden järjestäjälle hyvissä ajoin etukäteen lähettämä toivomus/vaatimuslista tavaroista, olosuhteista ja palveluksista esityspaikalla. Englannin kielen sanalle Rider ei ole vakiintunutta kielitoimiston suosittamaa suomenkielistä vastiketta, joten käytän työssäni yleisesti käytettyä väännöstä "raideri". Raideri koostuu yleensä kahdesta osasta: Puhtaasti esitystekniikkaan keskittyvästä teknisestä raiderista (Technical Rider), ja Kaikki muut toiveet sisältävään yleisraideriin (Hospitality Rider). Usein raideri on myös osa esiintymissopimusta (Contract Rider).

Koska esitysten koko ja luonne voivat vaihdella, myös raidereiden koko ja sisältö voivat olla hyvin erilaisia. Tärkeintä on se, että raideri sisältää kaiken informaation, mikä tulee olla tilaisuuden järjestäjän tiedossa hyvissä ajoin ennen esitystä. Mitään nyrkkisääntöä

sille, kuinka kauan ennen esitystä raideri pitäisi olla lähetettynä, ei ole. Tähän aikatauluun vaikuttavat ne ennakkotoimenpiteet, joihin esityspaikalla on ryhdyttävä. Aikataulut tulisi sopia tuotannollisessa prosessissa ennen esiintymissopimuksen allekirjoittamista.

4.1 Yleisraideri

Raideri jakaantuu kahteen osaan, vain tekniseen toteutukseen liittyvään tekniseen raideriin ja kaiken muun sen ympärillä sisältävään yleisraideriin. Joskus nämä molemmat raiderit ovat osa sopimusraideria, jolloin raideri sisältää mm. juridisia ja taloudellisia sopimuksia. Sopimusraideri allekirjoitetaan sopimuksen allekirjoituksen yhteydessä ja näin järjestäjä on vierailijalle juridisestikin vastuussa raiderissa sopimastaan.

Yleisraideri kattaa kaiken teknisen toteutuksen ulkopuolella olevan ja on siksi usein puuttuva osa raideria. Esityksen kannalta tekninen raideri on ehdottomasti tärkein, mutta itse esityksen kesto voi olla vain muutama prosentti koko tuotantoon käytettävästä ajasta. Tuon loppuajan sujuvuuden vuoksi on syytä laatia hyvä yleisraideri.

4.1.1 Matkustus

Raiderissa tulee ilmoittaa esiintyjien ja heitä avustavan henkilökunnan määrä ja maahan/ esiintymispaikkakunnalle saapumisen paikka ja ajankohta. On varattava riittävästi kuljetuskapasiteettia ihmisten ja matkatavaroiden kuljettamiseen. On hyvä varata matkatavaroiden kuljetus samaan aikaan sekä majoitus- että esiintymispaikalle. Jos vierailumaa on kieleltään ja kulttuuriltaan kaukainen, on hyvä pyytää kielitaitoista tapahtuman järjestäjän edustajaa paikalle heti maahan saavuttua.

4.1.2 Majoittuminen

Raiderissa tulee kertoa haluttu majoituksen taso sekä majoitettavien lukumäärä ja huonejako. Halutut aamiaiset ja ruokailut erikoisruokavaliointeen ja toiveineen tulee kirjata ylös. Siirtymiset majoituspaikasta esiintymispaikkaan tulee tilata esiintyjien ja heidän henkilökuntansa oleskeluajaksi. Myös kaikki erityistoiveet liittyen oleskeluun esiintymispaikkakunnalla tulee ilmoittaa raiderin tässä osiossa.

4.1.3 Back Stage

Englannin termi Back Stage käsittää kaikki esiintyjien ja heidän henkilökuntansa käyttöön tarvitsemat pukuhuoneet, lepo- ja ruokailutilat. Raiderissa tulee olla pukuhuoneiden tilavuus, lukumäärä ja niihin haluttu varustelutaso. Suihkujen ja saniteettitilojen riittävyys on varmistettava. Tarvittavan lepo- ruokailu- ja keskittymistilan (Green Room) sijainti ja varustelutaso (keittiötarvikkeet, kodinkoneet jne.) tulee myös ilmoittaa. Vieraimissa kulttuureissa ja haastavissa ilmasto-olosuhteissa on hyvä myös asettaa minimi- ja maksimilämpötilat käytössä oleville tiloille. raiderissa on hyvä määrittää Back Stagen sijainti suhteessa esiintymislavaan, jotta kulkureitti sinne on riittävän lyhyt, valaistu, helppokulkuinen ja turvallinen.

4.1.4 Ruoka- ja juomatarjoilu

Raideri käsitetään usein vain ruoka- ja juomatoiveiksi ja varmaan näistä tarpeista ensimmäiset raiderit historiassa kirjoitettiin. Tässä osiossa tulee esittää toiveet kaikesta esiintymispaikalla saatavilla olevasta juomasta ja ravinnosta. Juomatilauksen yhteydessä tulee huomioida myös juomat joita esiintyjät nauttivat esityksen aikana. Ei tule myöskään unohtaa ruoka- ja juomatarjoiluja vierailijoiden henkilökunnalle niinä tunteina tai päivinä joita käytetään esityksen ennakkovalmisteluun.

4.1.5 Turvallisuus

Raiderissa tulee tarkasti määritellä turvallisuustoivomukset. Pukuhuoneiden lukittavuus, erillisten lukittavien säilytystilojen tarve, henkilöt, joilla on oikeus oleskella takatiloissa esiintyjien ollessa siellä, mahdolliset kulkuluvat (Back Stage Pass) ja mahdolliset turvamiehet tulee varata etukäteen. Myös Esiintymistilojen ja niihin johtavien tilojen turvallisuus on varmistettava. On suljettava pois tippumis-, putoamis-, kaatumis-, sähköisku-, ym. riskit. Turvallisuus osiossa on myös huomioitava esiintymispaikan ulkopuolella tarvittavat turvapalvelut.

4.1.6 Back Stage Runner

Back Stage Runner tarkoittaa henkilöä, joka on esiintyjien käytössä koko heidän oleskelunsa ajan esitystilassa tai sen läheisyydessä. Tämä henkilö tekee esiintyjille pikku ostoksia ja palveluita tarpeen mukaan.

4.1.7 Load in, load out ja rakennusaikataulu

Keskeinen asia esityksen sujuvassa toteuttamisessa on purku-, lastaus-, ja rakennusaikataulut sekä tarvittavien kanto- ja rakennusapulaisten lukumäärä. Avustajamäärä ja aikatarve on suunniteltava huolellisesti, sillä jos esityksen aikataulut alkaa pettää jo lastin purkuvaiheessa, kertautuu se viivästymisinä ja kiireenä, jopa paniikkina, mitä lähemmäksi esityksen alkua lähestytään. On myös huomioitava jos lastin yksittäiset kontit ovat niin painavia tai suurikokoisia, että ne tarvitsevat kuljetukseen apuvälineitä. Etukäteen on myös selvitettävä lastausreitien pituus ja mahdolliset esteet ja hidasteet. on myös varmistuttava ettei yksittäisten konttien dimensiot ylitä esim. oviaukkojen mittoja.

4.1.8 Informaatioyhteydet tilassa ja tilasta

Informaatioyhteydet vierailutilan sisällä ja sieltä ulos tulee varmistaa raiderissa. lavalta saapuvan informaation kuva- ja äänimonitoreiden määrä, laatu ja sijainti takatiloissa, tilan sisäiset informaatiotarpeet (langallinen-, langaton intercom-järjestelmä, LA-puhelimet tai muut vastaavat järjestelmät). On myös varmistettava tilasta ulos ja sisään saapuvien puhelinlinjojen ja internetyhteyksien sijoitus, määrä ja laatu. Suuremmissa esityksissä on myös huomioitava eri teknisten henkilöstöryhmien tarvitsemat omat informaatiokanavat. Useiden eri henkilöstöryhmien (ääni, valo, kuva, näyttämö jne.) sisäinen kommunikointi tulee jakaa yhden viestintäjärjestelmän eri kanaville, tai toteuttaa kokonaan tai osin erillisillä viestintäjärjestelmillä. Tässä vaihtoehdossa on otettava huomioon, että osa informaatiosta tulisi saada perille kaikille henkilöstöryhmien jäsenille reaaliaikaisesti, jolloin tarvitaan yksi järjestelmä joka tavoittaa koko ajan koko teknisen henkilökunnan.

4.1.9 Erityistoiveet

Yleisraideriin tulee liittää kaikki mahdolliset erityistoivomukset liittyen oleskeluun esityspaikalla ja paikkakunnalla

4.2 Tekninen raideri

Vierailijan kaikki esitystekniset toiveet ja vaatimukset kirjataan tekniseen raideriin. Paljon henkilökuntaa ja esitystekniikkaa vaativan esityksen tekninen raideri voi olla monitasavuuinen. Tekninen raideri jakautuu usein ääni-, valo-, näyttämö- ja kuva/projisointiosiin. Kaikkia osia ei tietenkään tarvitse, jos niitä ei esityksessä ole. Esityksessä voi olla mukana myös muuta, joka ei mahdu edellisten osaotsikoiden alle. Koska yleensä kaikki minkä yleisö esityksissä näkee ja kokee tarvitsee myös esitystekniikkaa, olisi syytä varmistaa, että kaikki tarvittava palvelun, avustavan henkilökunnan ja teknisen kaluston tarve on mainittu teknisessä raiderissa.

4.2.1 Sähkö

Vierailijan on varmistettava että esiintymispaikan sähkönousut ovat riittävät talon oman sähkölaitteiston lisäksi vierailijan mukanaan tuomalle laitteistolle. Äänentoistoon käytettävä sähkö tulisi häiriöiden välttämiseksi saada eri noususta kuin muu esitystekninen sähkö ja sen maapotentiaali tulisi olla kaikissa lähdöissä vakio. Raideriin tulee merkitä mahdollisesti tarvittava suojaerotusmuuntaja. Mikäli vierailijalla on järjestäjämaan verkkovirran jännitteestä poikkeavaa sähkölaitteistoa, tulee vierailijan varata riittävä määrä asianmukaisia jännitemuuntimia. Myös verkkovirta-adapterit vaihtelevat maasta toiseen, joten on hyvä selvittää mahdollinen adapteritarve.

4.2.2 Äänentoisto

Jonkinlaista äänentoistoa tarvitaan lähes jokaisessa tilaisuudessa tai esityksessä. Monien orkestereiden raideri ei sisällä kuin lavakartan ja mikrofonien/kanavalistan.

PA-järjestelmä

Vierailija määrittelee raiderissa tarvitsemansa PA-järjestelmän. Useimmissa tilaisuuksia järjestävissä tiloissa jonkinlainen PA-järjestelmä on ripustettuna ja viritettynä valmiina. Vierailijan tulee raiderissa määrittellä tarvittavien pääkaiuttimien sekä mahdollisten surroundkaiuttimien sijoittelu, määrä ja laatu. Kaiutinjärjestelmälle tulee asettaa minimiehdot toistovasteen ja äänentason osalta, jonka saavuttamiseksi myös PA:n päätevahvistimet tulee olla vastaavien tyyppi- ja laatuvaatimusten mukaiset.

Äänipöytä

Viime vuosina on markkinoille tullut valtava määrä digitaalisia äänipöytiä. Analogisen ja digitaalisen äänipöydän käyttö poikkeaa toisistaan niin paljon, että ensimmäiseksi on tehtävä valinta niiden väliltä. Raiderissa tulee määrittellä tarvittava äänipöydän tulo-kanavien määrä ja niiden ryhmittelyn minimivaatimukset. Eri äänipöytien, niin analogisten kuin digitaalistenkin, laatutaso ja käyttöperiaatteet vaihtelevat eri valmistajien kesken siinä määrin, että vierailija voi listata joukon eri valmistajien erityyppisiä äänipöytiä, jotka hän katsoo soveltuvan tarpeisiinsa.

”Etupään” varustus

Vierailijan on raiderissa ilmoitettava tarvitsemansa signaaliprosessointi ja muut vastaavat laitteet. Näitä ovat erilaiset gatet, limiterit, kompressorit, ekvalisaattorit, viiveet ja muu vastaava laitteisto. Myös näissä laitteissa laatu ja käytettävyys vaihtelevat niin paljon, että merkki- ja tyyppikohtaiset toivomukset ovat paikallaan. Useimmissa esityksissä tarvitaan myös valmiin äänen lähteitä, joiden määrä ja laatu on selvitettävä. tyypillisimmillään nämä ovat CD-, MiniDisc- ja vastaavia soittimia tai tietokoneita. Joissain esityksissä nämä äänenlähteet ovat tärkeitä, elleivät peräti ainoita äänenlähteitä. Mikäli vierailijan teknikko joutuu hallinnoimaan useita teknisiä toimia yhtä aikaa (esim. äänen- ja valon ajo), tulee raiderissa vaatia olosuhteet, joissa se on fyysisesti ja ergonomisesti mahdollista.

Monitorointi

Monitorointi voidaan suorittaa pää-äänipöydästä tai suurempien orkestereiden ollessa kyseessä erillisestä, yleensä esiintymislavan reunassa sijaitsevasta, monitoriäänipöydästä. Mikäli vierailija tarvitsee erillistä monitoriäänipöytää, tulee sen vaatimukset määritellä kuten luvun 4.2.2 kohdassa pää-äänipöydän. Monitoroinnissa käytettävien monitorikaiuttimien tai kuulokkeiden lukumäärä ja tyypit sekä tekniset vaatimukset jotka laitteen on täytettävä, tulee määritellä kuten luvun 3.2.1 kohdassa PA- kaiutinjärjestelmä.

Mikrofonit ja lavakartta

Esityksessä tarvittavien mikrofonioiden määrä, tyyppi ja laatu tulee ilmetä raiderissa. Mikrofonien sijainti on merkitty lavakarttaan, ja niiden sijainti äänipöydässä kanavalistaan. Sekä kanavalista että lavakartta on hyvä esittää raiderissa omina liitteinään. Lavakartasta tulee ilmetä myös tarvittavat mikrofoniastiat, korkkeet ja muu tarvittava kalusto.

Backline ja soittimet

Isommat soittimet ja orkesterin tarvitsema backline on useimmiten järkevämpi hankkia järjestäjän toimesta. Eri valmistajien instrumenttivahvistimet eroavat toisistaan niin paljon, että ne tulee tilata merkin, tyypin ja jopa valmistusvuoden mukaan. Myös järjestäjältä tilattaviin soittimiin pätee sama sääntö. Kaikki tarvittavat instrumenttitelineet ja muut apuvälineet tulee myös kirjata raideriin.

Tarvittava henkilökunta

Vierailijan minimivaatimus on yksi talon äänijärjestelmän tunteva ääniteknikko. Hänen tulee olla produktion rakennuksen, esitysten ja purun aikana päivittäin läsnä. Hän vastaa myös äänikaluston asiallisesta ripustuksesta, kytkennästä ja sen toimivuudesta koko vierailun ajan. Muu rakennuksen, esityksen ja purun aikana tarvittava järjestäjän hankkima äänitekninen henkilökunta pätevyysvaatimuksineen tulee ilmetä raiderissa. Raideriin tulee myös liittää tarkka aikataulu siitä, milloin järjestäjän henkilökuntaa tarvitaan.

Valaistus

Myös jonkinlainen esitysvaistus tarvitaan kaikkiin esityksiin. Kuten jo äänentoiston yhteydessä totesimme, vielä nykyäänkin varsin maineikkaat orkesterit jättävät kaiken valaistukseen liittyvän pois raiderista, tai siitä mainitaan vain varsin lyhyesti ja yleisluontoisesti. Valaistukseen ja yleensä visualisointiin on kuitenkin viime vuosina ryhdytty kiinnittämään enemmän huomiota. Joissain taidemuodoissa valaistus on ollut ja tulee olemaan keskeinen osa esitystä. Näitä ovat esim. tanssi, ooppera ja draama.

Valopöytä ja himmentimet

Vierailijan tulee raiderissa määritellä tarvitsemansa valopöytä ja himmentimet. Valopöydässä tulee olla riittävästi kanavia ja fadereita vierailijan tarpeisiin. Myös valopöydän muut tekniset vaatimukset tulee määritellä raiderissa yksityiskohtaisesti. Tekniseltä kapasiteetiltaan lähes samanlaiset valopöydät voivat käyttöjärjestelmältään olla niin erilaisia, että mikäli vierailijan henkilökunta hoitaa valopöydän ohjelmoinnin ja/ tai esityksen ajon, on parasta määritellä tarvittava valopöytä merkin, mallin ja jopa softwaren päiväyksen mukaan. Raiderissa tulee selvittää myös tarvittavien himmenninyksiköiden lukumäärä ja tehot. On myös hyvä varmistaa, että käytettävät himmenninyksiköt ovat Merkiltään, tyypiltään ja käyttöiltään identtisiä. Mikäli himmentimet ovat kokoelma erimerkkisiä ja -ikäisiä yksiköitä, ovat niiden ominaisuudet toisistaan niin poikkeavia, ettei niitä voi käyttää ammatillisessa toteutuksessa.

Konventionaaliset ja liikkuvat valot

Raideriin on syytä laatia erillinen luettelo tarvittavista konventionaalisista ja liikkuvista valonheittimistä. Valokarttaan mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset pitää muistaa merkitä myös tähän luetteloon, jotta luettelo ja kartta säilyvät identtisinä. Konventionaaliset heittimet tulee eritellä tyypin mukaan (esim. PAR-64, fresnel, profiili, P.C. jne). Heitinten tehot ja avauskulmat sekä tarvittavat lisätarvikkeet (esim. veitset, iirikset, rajausläpät jne.) on syytä kirjata raideriin. Liikkuvat valot on syytä määrittää valmistajan ja tyypin mukaan, koska myös niiden kohdalla teknisiltä tiedoiltaan lähes samanlaiset tuotteet saattavat erota laadultaan ja esim. valoteholtaan todella paljon. Liikkuvien valo-

jen heitinkohtaiset asetukset ja niissä mahdollisesti tarvittavat gobot tulee myös mainita raiderissa.

Ripustus ja kytkentä

Tavallisesti raiderissa mainittu valokalusto tulee olla valmiiksi ripustettuna ja kytkettynä järjestäjän toimesta vierailijan saapuessa esiintymispaikalle. Tämä on syytä kirjoittaa myös raideriin. Turvallisuussyistä tulee raiderissa asettaa laatuvaatimukset myös käytettävälle ripustuskalustolle. Jokaiseen heittimeen tulee vaatia turvavaijeri.

Valokartta

Raiderissa tulee olla erillisenä liitteenä valokartta. On hyvä jos vierailija voi laatia valokartan järjestäjän hänelle etukäteen toimittaman esiintymispaikan pohjan päälle. Tällöin vierailija valokarttaa laatiessaan osaa ottaa huomioon kyseisen esiintymispaikan erityispiirteet. On liian yleistä, että stadionolosuhteisiin tehty valokartta lähetetään äksii-sinomaisesti myös pieniin esiintymistiloihin, jolloin valokartasta ei ole järjestäjän edustajille mitään hyötyä. Valokartta on selvyuden varmistamiseksi hyvä tehdä jollain tarkoitukseen sopivalla tietokoneohjelmalla. Erittäin tärkeää on avain osiossa (key) selvittää jokaisen symbolin sisältämä informaatio. Mikäli avainosio puuttuu, symbolit muuttuvat kartalla tahroiksi, eivätkä merkitse kenellekään, paitsi valokartan laatijalle, yhtään mitään.

Seurantavalonheittimet ja informaatioyhteydet

Tarvittavien seurantavalonheittimien määrä ja sijainti tulee ilmetä raiderissa. Myös seurantavalonheittimien teho ja laatuvaatimukset on ilmoitettava tarkasti. Käytettävien seurantavalonheittimien statiivien tulee olla tukevat, ja operaattoreiden työasentojen ergonomisesti toimivia. On huomioitava että erityyppisten lamppujen värilämpötilat ja spektrit ovat kovin erilaisia. Yleinen virhe on olla määrittelemättä seurantavalonheittimien lampputyyppejä, jolloin esimerkiksi purkauslampulla toimiva seuranta muuttaa muutoin halogeenivaloissa esiintyvän esiintyjän ihon "sairaaksi vihreänharmaaksi". Seurantavalonheitinoperaattorit vierailija tilaa usein kustannussyistä järjestäjältä. Varsinkin

tässä tapauksessa tarvitaan laadukas komentoyhteys operaattoreihin. On myös varmistettava että löytyy yhteinen ja sujuva komentokieli.

Tarvittava henkilökunta

Kuten äänitekniikassa, myös valaistuksessa tulee raiderissa vaatia järjestäjän taholta yksi vastuuhenkilö, joka on rakennuksen alusta purun loppuun päivittäin läsnä, hallitsee käytettävän järjestelmän ja vastaa sen moitteettomasta ja turvallisesta toiminnasta koko vierailun ajan. Järjestäjältä tilattava valotekninen henkilökunta on syytä mieluummin yli- kuin alimitoitaa, sillä mikäli esimerkiksi valojen ripustuksessa täytyy tehdä joitain yllättäviä muutoksia, ovat ne usein paljon aikaa ja työvoimaa vaativia operaatioita. Lähtökohtana, että talossa on tarvittavat varusteet ripustukseen.

4.2.3 Näyttämö

Kaikissa esityksissä jonkinlainen tila toimii näyttämönä tai esiintymislavana. Raiderita tulee käydä ilmi, että esiintymistila mitoiltaan, materiaaleiltaan ja tekniikaltaan on sovelias esitykselle.

Näyttämön mitat ja katteet

Vaikka Näyttämön kokoa ja sen soveltavuutta esitykseen on käsitelty tuotannollisessa prosessissa ennen sopimuksen allekirjoittamista, on raiderissa hyvä määritellä esiintymislavan minimileveys, -syvyys ja -korkeus. Näyttämöllä tarvittavat sivutilat ja -katteet, myös mahdolliset yläkapat kirjataan raideriin.

Sillasto, trussit ja tangot

Erilaisissa esityksissä näyttämön päällä olevat rakenteet ja ripustuskalusto sekä niiden sijainti ja kantavuus tulee määritellä raiderissa. Lähes kaikissa esityksissä näyttämön yläosaan ripustetaan valojen lisäksi erilaista rekvisiittaa. Raiderissa tulee ilmetä tarvittavan ripustusjärjestelmän sijainnin lisäksi niiden kestävä pistekuorma ja jännekuorma. Ripustusjärjestelmän yksittäisten osioiden (trussien, putkien, kiinteiden rakenteiden

jne.) kantavuus on myös erikseen ilmaistava. Mikäli esiintymispaikan ripustusmahdollisuudet eivät riitä esityksen tarvitsemaan ripustuskapasiteettiin täytyy ripustusjärjestelmä perustaa näyttämön lattialta lähtien, tällöin tulee raiderissa määritellä tarvittava nk. support-kalusto. Lattian kantavuus on tällöin myös määriteltävä.

Näyttämökoneisto ja pistennostimet

Varsinkin teatterin, oopperan, baletin, tanssin ja muun suuremman produktion ollessa kyseessä tarvittava ylä- ja alakoneisto sekä muu näyttämötekniikka tulee yksilöidä raiderissa. Tällaisia koneistoja on yleisesti vain suuremmissa esitystiloissa, ja niiden liikuteltavuusmahdollisuudet usein vähäisiä. Erilaisia kiinteitä koneistoja käytettäessä on teknisen ja tuotannollisen prosessin toimittava hyvissä ajoin yhteistyössä ratkaistaessa erilaisten ongelmien paikkakohtaisia ratkaisuja.

Lavasteet ja rekvisiitta

Erilaiset esityksessä tarvittavat lavastuselementit ja rekvisiitta tulee yksilöidä raiderissa. Ennakoivassa tuotannollisessa prosessissa tulee määrittää tapauskohtaisesti onko järkevämpää tuoda em. tuotteet vierailijan toimesta, vai hankkiiko järjestäjä tarvittavat elementit ja rekvisiitan pakan päällä. Lavastuksen elementtien koko on erityisen tärkeä kulkuväylien mitoituksen takia.

Erikoistoivomukset ja tarvittava henkilökunta

Näyttämön, lavasteiden ja rekvisiitan suhteen on joka esityksessä erikoistoivomuksia jotka tulee kirjata yksityiskohtaisesti raideriin. Raiderissa tulee ilmetä myös järjestäjän toimesta hankittavan näyttämöhenkilökunnan määrä ja ammatillinen vaatimustaso. Tässä kohdassa on jo turvallisuuden kannalta hyvä vaatia järjestäjältä yksi henkilö, joka vastaa kaiken näyttämötekniikkaan ja lavastukseen liittyvän ripustuksen, kiinnityksen ja muun vastaavan ammattitaitoisesta, toimivasta ja turvallisesta toteutuksesta, sekä näyttämöllä tapahtuvan toiminnan johtamisesta ja koordinoinnista.

4.2.4 Kuva

Erilaisilla tekniikoilla toteutettava kuva- ja videomateriaali on viime vuosina noussut yhä keskeisempään rooliin erilaisissa esityksissä. Alan nopeasta kehityksestä johtuen siihen liittyvät standardit ovat vielä kehitysvaiheessa. Tästä johtuen raiderissa tulee kuvan suhteen olla mahdollisimman tarkka, jotta esityksessä käytettävä laitteisto on yhteensopivaa.

Kuvalähteet

Raiderista tulee ilmetä käytettävät kuvalähteet, jotka ovat esimerkiksi DVD-soitin, tietokoneohjelma, kamera, mediaserveri jne. On myös määriteltävä mitkä kuvalähteet esiintyjä tuo itse mukanaan ja mitkä järjestäjä hankkii. Usein on käytännöllistä myös varmistaa mahdollisuus muuttaa kuvamateriaali formaatista toiseen, jolloin mahdollistetaan kuvamateriaalin ulosajo, vaikkei järjestäjällä ole tarjottavana juuri sitä laitteistoa, mitä esiintyjä ensisijaisesti haluaisi käyttää.

Kuvamikserit

Mikäli vierailija ei määrittele mahdollisesti tarvitsemaansa kuvamikseriä laite-, tyyppi-, tai jopa softwarekohtaisesti, tulee hänen määrittellä tarvitsemansa kuvamikserin sisääntuloformaattit ja sisääntulo-, sekä uloslähtökanavien lukumäärä.

Projektorit, projisointipinnat ja kuvamatriisit

Tarvittavien projektoreiden Kuvan koko, kuvan resoluutio, projektoreiden määrä ja teho ansilumeneina tulee ilmetä raiderista. Raiderissa tulee myös määrittellä tarvittavien projisointipintojen koko, materiaali, sijainti ja tyyppi. Mikäli kuva toteutetaan ilman projisointia, tulee led seinien, koot, tyypit, sijainnit ja mahdolliset tuotemerkit ilmoittaa raiderissa.

Erikoistoivomukset ja tarvittava henkilökunta

Kaikki projisointiin liittyvät erityistoivomukset tulee kirjata raideriin. Erityisesti tulee huomioida analogisen signaalin herkkyys häiriöille, jotka usein johtuvat himmentimien aiheuttamista sähkömagneettisista kentistä. Mitä enemmän kuvasignaalia voi siirtää digitaalisessa muodossa, sitä vähemmän esitystilan sähkömagneettiset kentät häiritsevät kuvasignaalia. Tämä seikka on hyvä ottaa huomioon raideria laadittaessa.

Raiderissa tulee myös ilmetä vierailijan tarvitseman kuvateknisen henkilökunnan määrä.

4.2.5 Pyrotekniikka

Eri maiden asetukset ja lainsäädäntö pyrotekniikan suhteen vaihtelevat. Monissa maissa jo palava savuke tai kynttilä julkisessa esityksessä rinnastetaan pyrotekniikan käyttöön. Pyrotekniikkaa käytettäessä paikallinen lainsäädäntö tulee ottaa huomioon raideria laadittaessa.

Pyrotekninen järjestelmä

Raiderissa ilmoitetaan koko esityksessä käytettävä pyrotekninen järjestelmä. Järjestelmään kuuluvat käytettävät pyroteknisten räjähteiden tyyppi, niiden sisältämät räjähdysainemäärät, sulkeumat ja räjähdysten suuntaavuus. Raiderissa tulee ilmetä myös käytettävän laukaisulaitteiston ja räjäytysalustojen ja muun käytettävän materiaalin mallit ja tyypit. Pyroteknisen kaluston hankkii yleisimmin järjestäjä, joka myös vastaa sen turvallisuudesta ja lainmukaisuudesta maassa jossa pyrotekniikkaa käytetään.

Luvat ja tehtävät

Raiderissa tulee velvoittaa järjestäjää hankkimaan tarvittavat luvat pyrotekniikan käyttöön. Ne vaihtelevat eri maissa, joten vierailija ei voi olettaa, että käytännöt jotka ovat sallittuja ja asianmukaisia joissain maissa olisivat sellaisia vaikkapa naapurimaahan siirryttäessä. Raiderissa tulee myös varmistaa, että pyrotekniikan kanssa työskentelevällä henkilökunnalla on kussakin maassa tarvittavat luvat ja oikeudet pyrotekniikan käyttöön. Tehtävien ja vastuun sopimisesta pyrotekniikkaa käytettäessä on raiderissa mainittava.

Turvallisuus ja tarvittava henkilökunta

Pyrotekniikkaa käytettäessä on raiderissa järjestäjä veloitettava sopimaan esitysmaan viranomaisten kanssa kaikista toimenpiteistä joita tulee tehdä, että pyrotekniikan käyttö esityksessä toteutetaan turvallisesti ja Kunkin valtion lainsäädäntöä ja asetuksia noudattaen. Raiderista tulee ilmetä tarvittava pyrotekninen henkilökunta. On myös otettava huomioon mahdollisesti tarvittava turvallisuushenkilökunta

4.3 Lopuksi raiderista

Tässä luvussa hahmoteltu raiderin sisältö ei tietenkään koskaan ole täydellinen. Olen ottanut esitykseeni mukaan ne seikat jotka mielestäni tulisi vähimmäisvaatimuksena kirjata raideriin. Riippuu tietenkin täysin esityksestä, minkälainen ja kuinka laaja raiderin tulee olla. Jos esityksessä ei käytetä lainkaan joitain elementtejä, joita olen edellä esitellyt, jäävät ne luonnollisesti pois raiderista. Toisaalta esitykseen tai muihin siihen liittyviin toimintoihin saattaa kuulua paljonkin sellaista mitä en ole edellä käsitellyt, mutta mikä ehdottomasti kuuluu kirjata ylös raideriin. Jos kuitenkin raideria laadittaessa otetaan huomioon kaikki edellä esittämäni, uskon sen helpottavan tilaisuuden tuotannon- ja teknisen henkilökunnan työtä niin produktion ennakkovalmisteluissa, kuin sen toteutuksessakin.

5 Benchmarking

Tämä opinnäytetyön osa on kahdenvälinen benchmarking- harjoitus Kulttuuriareena Glorian ja Savoy-teatterin tuotantojen toteutuksesta. Kulttuuriareena Gloria ja Savoy-teatteri ovat Helsingin kaupungin vierailuteattereita. Kulttuuriareena Gloriaa hallinnoi Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskus ja Savoy-teatteria Helsingin kaupungin kulttuurikeskus. Kyseessä on siis kaksi vierailuteatteria saman organisaation eri sektoreilta. Kulttuuri-areena Glorian kohderyhmänä sekä esiintyjien että yleisön osalta ovat helsinkiläiset nuoret. Savoy-teatteri taas on kaikenikäisille helsinkiläisille kulttuuritilaisuuksia tarjoava vierailuteatteri. Molemmat toimipisteet sijaitsevat Helsingin keskustassa vain muutaman sadan metrin päässä toisistaan. Molemmat näyttämöt tarjoavat moni-

puolista esitystoimintaa, painopisteen kuitenkin ollessa kummallakin erilaisten konserttien järjestämisessä. Molemmissa toimipisteissä toteutetaan omia tuotantoja, yhteistuotantoja ja myös ulosvuokrausperiaatteella toimivia tuotantoja.

Merkittävin ero Kulttuuriareena Glorian ja Savoy-teatterin tuotantojen teknisessä toteutuksessa on käytössä oleva työvoima. Savoy-teatterissa on vakinaista teknistä henkilökuntaa 6 henkilöä (2 valo-, 2 ääni- ja 2 näyttämötekniikkaa). Kulttuuriareena Gloriassa vakinaista henkilökuntaa tekniikassa on vain 2 henkilöä (tekniikan päällikkö/valaistusmestari ja äänitekniikko). Kulttuuriareena Gloriassa lopun teknisen henkilökunnan muodostavat työharjoittelussa olevat, työllistettävät ja siviilipalvelusta suorittavat helsinkiläisnuoret.

Kahdenvälisessä benchmarking prosessissa vertaan näiden kahden vierailuteatterin tuotantoprosesseja keskittyen niiden vaikutukseen tuotantojen tekniseen toteutukseen. Aiheet benchmarkkaushaastattelussa ovat seuraavat: A) prosessi, jolla tuotannot tulevat ohjelmistoon, B) esimiestoiminta ja vastuunjako teknisessä toteutuksessa C) talojen sisäisen informaation kulku ja saatavuus tuotantoprosessien eri vaiheissa, D) resurssit produktioiden tekniseen toteutukseen, E) jälkiseuranta jo toteutuneista produktioista ja F) kahden eri viraston erilaisten organisaatorakenteiden vaikutus vastuunjakoon ja produktioiden kokonaistuotantoon.

Kahdenvälisen benchmarking keskustelun pariin, eli vertaisvertailijoiksi olin valinnut tekniikan päällikkö/valaistusmestari Jarkko Tuomisen Kulttuuriareena Gloriasta, ja valosuunnittelija Antti Kenkkilän Savoy-teatterista. Kenkkilä ja Tuominen tekevät toteutuksessa melko samanlaista työtä erilaisissa organisaatioissa ja erilaisen vastuu- ja johtajuuskontekstin puitteissa. Projektissa pyrimme löytämään vertaisvertailulla hyviä käytäntöjä, jotka olisi mahdollista ottaa käyttöön verrakkaisvertailtavien kesken sekä kenties laajemminkin suomalaisella vierailuteatterikentällä.

5.1 Mitä on benchmarking ja miten käytin sitä opinnäytetyössäni

Englannin kielen sana benchmark tarkoittaa yleistä mittapuuta tai kiintopistettä. Sanalle benchmarking ei ole vakiintunutta suomenkielistä käännöstä, mutta siitä on käytetty mm seuraavia ilmaisuja: esikuva-analyysi, vertaistaminen, toimintoverailu, vertaisanalyysi ja vertaisarviointi. Benchmarking on systemaattinen menetelmä, joka tähtää tiedon keruuseen, vertailuun ja oman toiminnan parantamiseen. Benchmarkingilla haetaan par-

haita käytäntöjä ja sen avulla kehitetään omaa toimintaa. Yksinkertaisesti voidaan sanoa, että benchmarking on vuorovaikutteisen oppimisen menetelmä, jossa opitaan hyviltä esikuvilta ja jonka tavoitteena on parantaa omaa toimintaa. Yleisimpiä benchmarkingtapoja ovat kahdenvälinen benchmarking eli vertaishaastattelu, tunnuslukuvertailu, prosessibenchmarking, ryhmäbenchmarking. (Hotanen – Laine – Pietiläinen 2001: 6-9). Valitsin metodikseni kahdenvälisen benchmarkingin eli vertaishaastattelun, joka on jonkin asian tai näkökulman suhteen vertaisten keskenään käymä keskustelu tutkijan antamien teemojen kehyksessä. Kumpikaan osapuolista ei perinteisessä mielessä haastattele toistaan. Haastattelu on diskursiivista dialogia, mutta keskustelua ohjaa kuitenkin tutkijan laatima teemakehikko (Välimäki – Järvi, 2005: 17).

Opinnäytetyössäni etsin siis hyviä, jopa parhaita käytäntöjä (best practice). Hyvä käytäntö ei ole esine tai työkalu, joka löydetään, varastoidaan ja jaellaan eteenpäin (Arnkil - Spangar – Jokinen 2007: 22). Hyvä käytäntö on aina jotain paikallista, jota soveltaa jokin paikallinen ”käytäntöyhteisö”. Suuri osa näistä hyvistä käytännöistä on nk. hiljaista tietoa ja sen siirtäminen paikasta toiseen ei ole yksinkertaista. Tässä opinnäytetyössäni pyrin etsimään ne hyvät käytännöt, joista vertaisvertailtavani voisivat ottaa oppia toisiltaan.

Benchmarkingilla etsitään siis hyviä tapoja tehdä ja toimia. Hyvien tapojen etsimisen taustalla on aina ongelma johon halutaan löytää hyvä, tai jopa paras tapa toimia. Nämä ongelmat voidaan karkeasti jakaa kahteen ryhmään: kesyt ja kinkkiset. Tutkija H. Rittel kirjassaan ”Dilemmas in general Theory of planning” 1973, ja hänen pohjaltaan J. Conklin kirjassaan ”Dialogue Mapping- Building Shared Understanding of Wicked Problems” 2006, määrittelevät kesyt ongelmat sellaisiksi, jotka ovat selvärajaisia, selkeitä, yksiselitteisiä ja joihin on olemassa varasto aikaisemmin hyviksi todettuja ja toimivia ratkaisumalleja. Vaikeista ja monimutkaisista ongelmista he käyttävät käsitettä kinkkinen (wicked). Kinkkinen ongelma ei ole yksinkertainen, eikä siihen ole valmista ”reseptiä tai ratkaisumallia”. Rittel (1973) on todennut: ”jotkut ongelmat ovat sillä tavoin monimutkaisia, että täytyy olla todella viisas ja hyvin perillä niistä, jotta ymmärtää olla ymmällään niiden edessä”.

Tutkimuskohteessani nämä ”kesyt” ongelmat ovat lähinnä yksittäisiä teknisiä, ajankäytöllisiä, logistisia ja mekaanisia ongelmia, joiden edessä vertaisvertailtavani eivät omien toimintojen kuvauksissaan nähneet suuriakaan ratkaisuongelmia. Tämä johtune heidän molempien pitkästä kokemuksestaan teatteritekniikan toteutuksen paris-

sa. Omien toimintojen kuvauksissaan sen sijaan nämä ”kinkkisemmät” ongelmat ja niiden ratkaisumallit nousivat esiin hyvien käytäntöjen etsimisessä ja toimintatapojen vertailuissa. Nämä ”kinkkisemmät” ongelmat tutkimuskohteessani liittyivät koko tuotantoprosessiin, esimiestoimintaan, informaation kulkuun ja saatavuuteen, resursseihin, jälki-seurantaan ja erilaisten organisaatorakenteiden vertailuun etsittäessä hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja.

5.2 Omien toimintojen kuvaus ja benchmarking kysymykset

Tapasimme Jarkko Tuomisen ja Antti Kenkilän kanssa Savoy-teatterissa 21.11.2011. Tapaamisemme aiheena oli omien toimintojen kuvaus sekä Kulttuuriareena Gloriassa, että Savoy-teatterissa (joista jatkossa käytän lyhennyksiä ”Gloria” ja ”Savoy”), ja löytää keskeiset teemat benchmarking keskusteluun. Näiden yhdessä hahmottelemiemme teemojen pohjalta laadin kysymykset itse benchmarking keskusteluun. Tässä ensimmäisessä keskustelussa omia toimintoja kuvatessa ja keskeisempiä ongelmakohtia tuotantoprosessissa hahmottaessa benchmarkingparini havaitsi ongelmien ja vertailtavien toimintatapojen sijoittuvan enemmän nk. ”kinkkisten” kuin nk. ”kesyjen” ongelmien piiriin. Eniten päänvaivaa ja luovaa ratkaisukykyä vaativat ongelmat, ja myös erilaiset tavat lähestyä ja ratkaista ne, löytyivät erilaisten organisaatorakenteiden ja käytäntöjen toteutumismalleista, esimiestyöstä, vastuunjaosta, informaation kulusta ja jälkiseurannasta. Näiden teemojen pohjalta laadin seuraavat kysymykset:

1. Miten produktiot (omat-, yhteis- ja ulkopuoliset tuotannot) otetaan ohjelmistoon ja mikä on tekniikan työntekijöiden osuus tässä prosessissa?
2. Minkälainen on vastuunjako ja esimiestoiminta produktioita toteutettaessa?
3. Miten ja kuinka ajoissa saatte tarvitsemanne informaation jota tarvitsette produktioita toteuttaessanne?
4. Minkälaiset resurssit (kalusto-, henkilökunta- ja aika-) teillä on toteuttaa produktioita, ja kuinka ne otetaan huomioon produktioiden suunnittelussa?
5. Minkälainen on jälkiseuranta jo toteutuneiden produktioiden osalta (otetaanko oppia virheellisestä toiminnasta ja koetetaanko löytää hyviä toimintamalleja, joita voidaan kenties käyttää myös tulevissa produktioissa)?
6. Miten nuorisoasiainkeskuksen ja kulttuurikeskuksen organisaatiomallit tukevat teknisen toteutuksen sujuvuutta näissä yksiköissä? (organisaatiokaaviot liitteinä 1. ja 2.)

Lisäksi keskustelussa nousivat esiin seuraavat teemat:

7. Miten työhönne vaikuttavat taiteellisten tilaisuuksien lisäksi järjestettävät seminaari- ja konferenssitilaisuudet?
8. Minkälainen on talojenne tuottajien ja tekniikan työnjako?

Benchmarking keskustelun päätimme toteuttaa 25.11.2001 klo. 12.00 alkaen Savoy-teatterin tiloissa. Päätin itse olla läsnä keskustelussa, hoitaa keskustelun taltiointin, esittää käsiteltävät kysymykset ja puuttua keskustelun kulkuun mahdollisimman vähän ja vain tarkentavin kysymyksin. Kuten Benchmarking keskustelussa yleensä, myös tässä keskustelussa nousi esiin asioita, joita en ollut ennen keskustelua ottanut esiin. Tärkeimpänä näistä sekä Savoyssa että Gloriassa järjestettävät erilaiset seminaari- ja konferenssitilaisuudet, joiden poikkeavuus perinteisistä kulttuuritilaisuuksista aiheutti molemmissa yksiköissä muusta tuotannosta poikkeavia toimintamalleja. Päätin ottaa nämä tilaisuudet ja niiden toteutuksen omaksi alaotsikokseen 5.7. Toinen teema joka nousi esiin, oli tuottajien ja tekniikan työnjako jonka otin alaotsikoksi 5.8. Seuraavien lukujen tiedot pohjautuvat Kenkkilän ja Tuomisen benchmark-keskustelussa esiin tulleisiin asioihin.

5.3 Miten produktiot (omat-, yhteis- ja ulkopuoliset tuotannot) otetaan ohjelmistoon ja mikä on tekniikan työntekijöiden osuus tässä prosessissa?

Gloriassa pyritään pääsääntöisesti järjestämään ulkopuolisten järjestäjien tuottamia tilaisuuksia, poikkeuksena joskus viikonloppuisin tapahtuvat omat tuotannot. Glorian varuskalenteri on noin puoli vuotta etukäteen täytetty. Tuottajat katsovat asiakkaiden kanssa mahdolliset sopivat ajankohdat ja joka tiistai järjestetään nk. Glorian johtoryhmän palaveri. Tähän johtoryhmään kuuluvat myös molemmat vakinaiset tekniikan työntekijät. Näissä tiistai-iltoissa tapahtuu nk. jyritys, jossa kaikki johtoryhmän jäsenet voivat sanoa mielipiteensä mahdollisista tulevista tilaisuuksista. Tässä yhteydessä tekniikan edustajat voivat ilmaista mielipiteensä esim. aikataulullisista asioista. Tilaisuuden tekninen toteuttaminen voi esimerkiksi olla niin vaativa, ettei sitä kyetä asiallisesti toteuttamaan tuottajan suunnittelemassa alustavassa aikataulussa.

Savoyssa tuotetaan omia-, yhteis- ja ulkopuolisia tuotantoja. Savoyn tuottajat ja talon johtaja hoitavat pääsääntöisesti ohjelmiston teatteriin. Savoyssa esityskalenteria täy-

tetään hyvissä ajoin, mutta mahdolliset tyhjät päivät voidaan täyttää myös hyvinkin lyhyellä varoitusajalla. Savoysa tuotantopalavereja on noin kaksi tai kolme vuodessa. Savoyn tekninen henkilökunta saa tietää valtaosasta tulevista tapahtumista, kun sopimukset on jo tehty ja tapahtuma on viety Kulttuurikeskuksen yhteiseen ajanvarausjärjestelmä Elikseen. Näin ollen Savoyn tekninen henkilökunta voi ottaa kantaa esimerkiksi aikataulullisiin kysymyksiin vasta, kun niihin ei enää juurikaan voi vaikuttaa.

5.4 Minkälainen on vastuunjako ja esimiestoiminta produktioita toteutettaessa?

Gloriassa valaistusestari Jarkko Tuominen on yksiselitteisesti vastuussa kaikkien tilaisuuksien teknisestä toteutuksesta. Hän on myös tavoitettavissa puhelimitse, mikäli ei ole henkilökohtaisesti läsnä tilaisuudessa. Jarkko Tuomisella ei kuitenkaan ole muodollista esimies- tai vastaavaa asemaa, joten juridisesti vastuun kantaa Glorian johtaja. Gloriassa on vain kaksi vakituista teatteritekniikkaa, joten jotkut tilaisuudet toteutetaan siten, ettei läsnä ole kumpikaan heistä ja tekninen vastuu siirtyy harjoittelijoille, työllistettäville ja siviilipalvelusmiehille. Gloriassa myös tuottajat ovat joissain tilaisuuksissa läsnä vakituisen henkilökunnan edustajina. Helsingin kulttuurikeskuksen tekninen päällikkö on kaikkien teatteritekniikojen esimies. Hän ei kuitenkaan ota osaa Savoyn jokapäiväiseen toimintaan ja esitystekniseen toteutukseen. Savoysa teatteritekniikan henkilökunnan suuremman määrän ja teknisen toteutuksen vaatimus huomioon ottaen esityksissä ja niiden valmistelussa on aina läsnä vähintään yksi vakituisen henkilökuntaan kuuluva teatteritekniikko. Savoysa teknisen vastuun kantaa omalla osalla alueellaan (näyttämö, valo ja ääni) työvuorossa oleva teatteritekniikko. Myös Savoysa lopullisen vastuun kantaa talon johtaja. Savoyn teknisen toteutuksen vastuunkannon voidaan katsoa olevan Glorian käytäntöä epäselvempi, ja tekninen toteutus tapahtuu enemmänkin itsestään organisoituvana tiimityönä.

5.5 Miten ja kuinka ajoissa saatte tarvitsemanne informaation jota tarvitsette produktioita toteuttaessanne?

Savoy teatterissa tulisi teknisen informaation olla tekniikojen käytössä kuusi viikkoa ennen esitystä, jotta teknisen henkilökunnan työvuorolistat voitaisiin laatia. Myös Gloriassa jo mainittujen tiistaipalavereiden yhteydessä katsotaan seuraavalla viikolla alkavan kolmen viikon jakson ensimmäisen viikon tapahtumien teknisen informaation saa-

tavuus työvuorolistojen suunnittelun mahdollistamiseksi. Kummassakaan paikassa eivät tekniset ennakkotiedot useinkaan ole saapuneet ajoissa. Gloriassa tuottajat pyrkivät järjestämään palaverin tulevien tapahtumien järjestäjien kanssa paikan päällä. Gloriassa niin, että Jarkko Tuominen ottaa osaa tilaisuuteen. Tässä tilaisuudessa hän käy tuottajan ja vierailijan edustajan kanssa läpi tulevan tapahtuman kulun pääpiirteittäin. Myös Savoysssa vastaavia tapaamisia järjestetään mutta sattumanvaraisemmin. Molemmissa paikoissa tiedon saanti teknisistä tarpeista riittävän ajoissa on ongelma, joka etupäässä on esiintyjien ja heidän edustajiensa aiheuttama. Keskustelussa nousi esiin myös ajankohtaisiksi päivitettyjen ja riittävän kattavien ja selkeiden teknisten tietojen saatavuuden tärkeys internetistä talojen kotisivuilta. Savoysssa teknisten tietojen saatavuus riippuu myös paljon esiintyjien omasta aktiivisuudesta asian suhteen.

5.6 Minkälaiset resurssit (kalusto-, henkilökunta- ja aika-) teillä on toteuttaa produktioita, ja kuinka ne otetaan huomioon produktioiden suunnittelussa?

Sekä Savoysssa että Gloriassa tilaisuudet pyritään järjestämään olemassa olevalla valo-ääni- ja näyttämöteknisellä kalustolla. Mikäli tilaisuuden järjestäjä tarvitsee muuta teknistä kalustoa, tulee järjestäjän hankkia ylimääräinen tekninen kalusto itse. Gloriassa on talon oma backline lukuunottamatta henkilökohtaisia instrumenttivahvistimia. Tämä helpottaa orkesterin mikitystä tilaisuuksissa, joissa on useampi orkesteri. Savoysssa ei omaa backlinea ole. Gloriassa, huolimatta siitä, että sen varastotilat ovat yhtä vähäiset kuin Savoy'n varastotilat, säilytetään vierailijoiden lavasteita, instrumenttivahvistimia yms. tarpeen vaatiessa. Savoysssa ei säilytetä em. kalustoa kuin asiakkaan vuokra-ajan puitteissa.

Savoysssa esitystuotannossa minimimiehytys on yksi näyttämö-, valo- ja ääniteknikko. suuremmissa produktioissa teknistä henkilökuntaa on enemmän työvuoroaikataulujen puitteissa. Myös Gloriassa toimitaan oman teknisen henkilökunnan puitteissa. Lisähenkilökunnan saa tilaisuuden järjestäjä hankkia itse. molemmissa esityspaikoissa koettiin lisähenkilökunnan käytön ongelmaksi molempien esiintymislavojen pienuus. Pienikokoisella näyttämöllä ei yksinkertaisesti mahdu työskentelemään suuri teknikkojoukko yhtäaikaisesti.

Ajankäytön suhteen ja kiireen aiheuttajana Gloriassa koetaan kahden eri tilaisuuden järjestäminen saman päivän aikana. Savoysssa ei yleensä ole saman päivän aikana useampia eri järjestäjien tilaisuuksia. Glorian palaverikäytäntö mahdollistaa tekniikalle

paremmat mahdollisuudet ajankäytön suunnitteluun, kun taas Savoysa puuttuvat palaverit aiheuttavat toisinaan tekniselle henkilökunnalle yllätyksiä ja kiirettä. Savoyn erityisongelmaksi koettiin lyhyemmän varausajan alempi hinta, mikä aiheuttaa sen että tilaisuuden järjestäjät haluavat toteuttaa suuriakin tilaisuuksia lyhyellä varausajalla. tämä aiheuttaa ylimääräistä kiirettä.

5.7 Minkälainen on jälkiseuranta jo toteutuneiden tilaisuuksien osalta

Gloriassa jälkiseuranta tapahtuu tiistaisten johtoryhmän palavereiden yhteydessä. näissä palavereissa ei keskitytä niinkään tekniseen toteutukseen, kuin yleisiin tuotannollisiin seikkoihin. Noin 30- 40 min kestävissä palavereissa tähän kuluu aikaa keskimäärin viittisen minuuttia. Savoysa ei ole mitään rutiiniin kuuluvaa jälkiseurantaa ja se tapahtuu epävirallisesti ns. kahvipöytäkeskusteluna.

5.8 Miten nuorisoasiainkeskuksen ja kulttuurikeskuksen organisaatiomallit tukevat teknisen toteutuksen sujuvuutta näissä yksiköissä (Organisaatiokaaviot liitteinä 1. ja 2.)

Kulttuurikeskuksen ja nuorisoasiainkeskuksen organisaatiomalleista keskusteltaessa herätti huomiota tekniikan sijoittuminen malleihin. Gloria on kulttuurisen nuorisotyön toimiston yksikkö ja täten keskitettyjen palvelujen osaston alainen. Näin ollen koko Gloria henkilökunta kuuluu samaan osastoon ja toimistoon. Savoysa itse teatteri ja sen henkilökunta vahtimestareita, lipunmyyntiä ja näyttämötekniikka lukuun ottamatta kuuluvat kulttuuripalveluiden osastoon. Vahtimestari, lipunmyyjä ja näyttämötekniikka kuuluvat yhteispalveluiden osastoon. Savoysa henkilökunta kuuluu siis kahden eri osaston alaisuuteen. Keskustelijat pitivät nuorisoasiainkeskuksen mallia selvempänä kuin kulttuurikeskuksen, jossa henkilökunnan kuuluminen kahteen eri osastoon koettiin ongelmalliseksi. Kulttuurikeskuksessa teatteritekniikoilla on siis kaksi esimiestä: talon johtaja ja tekniikan päällikkö. Kun teknikot pääsääntöisesti toimivat omissa taloissaan, todettiin keskustelussa, että on vaikeaa tietää mitkä teatteritekniikkojen työhön liittyvät asiat ja ongelmat ovat talon johtajan, ja mitkä taas tekniikan päällikön toimialueeseen kuuluvia. Myös tiedonkulun epäiltiin heikkenevän Savoysa kun sen henkilökunta on kahden eri osaston alaisuudessa.

5.9 Miten työhönne vaikuttavat taiteellisten tilaisuuksien lisäksi järjestettävät seminaari- ja konferenssitilaisuudet?

Sekä Gloriassa että Savoysssa järjestetään taiteellisten produktioiden lisäksi erilaisia seminaari-, konferenssi-, kokous- ja muita vastaavia puhtaasti kaupallisella pohjalla järjestettyjä tilaisuuksia. Molemmat keskustelijat kokivat nämä ei-taiteelliset tilaisuudet tekniikan kannalta ongelmallisiksi. Ei-taiteellisten tilaisuuksien järjestäjät ja esiintyjät tulevat usein yritysmaailmasta, eikä heidän kokemuksensa tilaisuuksien järjestäjinä tai esiintyjinä ole aina kovinkaan vahvaa. Tästä johtuen ei-taiteellisten tilaisuuksien järjestäjien kanssa joutuu etukäteen pitämään niin paljon yhteydenpitoa, palavereita ja erilaisia tapaamisia, että niihin uhrattu työ määrä tuntuu joskus tarpeettoman suurelta. Myös esiintyjinä ei-taiteellisten tilaisuuksien edustajat ovat monesti kokemattomia. Seurauksena siitä he jännittävät esiintymistä niin paljon, että se aiheuttaa pahimmillaan epäasiallista käyttäytymistä teatteritekniikkoja kohtaan. Ihmetystä keskustelussa herätti myös näiden ei-taiteellisten tilaisuuksien hinnoittelun erilaisuus Gloriassa ja Savoysssa. Gloriassa nämä tilaisuudet ovat hinnoiteltu kalliimmiksi kuin taiteelliset tilaisuudet. Savoysssa tilanne on päinvastainen.

5.10 Minkälainen on talojenne tuottajien ja tekniikan työnjako?

Keskustelussa nousi esiin myös kysymys Glorian ja Savoyn tuottajien ja tekniikkojen työnjaosta. Gloriassa työnjako koettiin selvemmäksi kuin Savoysssa. Glorian tuottajat hoitavat tuotannollisen puolen loppuun asti, kun taas Savoysssa tuottajat siirtävät tuotannollista vastuuta itse esitykseen liittyvissä asioissa teatteritekniikoille.

5.11 Benchmarkingin johtopäätökset

Produktioiden ohjelmistoon otossa Glorian teknisellä henkilökunnalla on Savoyn tekniikkaa paremmat mahdollisuudet vaikuttaa jo siinä vaiheessa kun ohjelmistoa vasta suunnitellaan. Tämä johtuu mielestäni Glorian jo vakiintuneista johtoryhmän tiistaipalavereista. Tämä palaverikäytäntö mahdollistaa teknisen henkilökunnan ammattitaidon hyväksikäytön ohjelmiston suunnitteluvaiheessa. Myös Savoysssa olisi mielestäni hyvä ottaa tekniikan edustajia mukaan konsultoimaan ennen kuin produktioita otetaan ohjelmistoon. Säännöllinen palaverikäytäntö poistaisi monia ongelmia ja yllätyksiä. Kun Savoysssa ohjelmisto suunnitellaan vain johtajan ja tuottajien kesken, jää huomioi-

matta teknisen toteutuksen kannalta monia seikkoja jotka aiheuttavat sen, että tekninen henkilökunta tuntee joutuvansa toteuttamaan produktioita liian kiireisellä aikataululla. Mielestäni Savoyssa voitaisiin ottaa mallia Gloriasta ja ryhtyä järjestämään säännöllisiä tuotantopalavereita Glorian mallin mukaisesti.

Vastuunjako ja esimiestoiminta ovat Gloriassa selvemmat ja yksinkertaisemmat kuin Savoyssa. Savoyn ”kahden johtajan malli” on omiaan hämärtämään vastualueiden rajoja, varsinkin kun kulttuurikeskuksen tekniikan päällikkö ei ota osaa Savoyn päivittäiseen arkirutiiniin. Kulttuurikeskuksessa voitaisiin näkemykseni mukaan tarkentaa esimiesten vastualueita. Savoyn ja Glorian toimintamallien erilaisuuden vuoksi mallia ei voida kuitenkaan suoraan kopioida Gloriasta. Gloriassa on kuitenkin selvää kuka vastaa teknisestä toteutuksesta, kun taas Savoyn käytäntö, jossa se jolla sattuu olemaan työvuoro, vastaa oman osa-alueensa (näyttämö, ääni, valo) toteutuksesta. Tämä käytäntö on omiaan häivyttämään vastuun kaikilta asianosaisilta. Glorian tekniikan päällikön muodollisen aseman puuttuminen voi onnettomuuden sattuessa aiheuttaa juridisia ongelmia. Tilaisuuksien järjestäminen Gloriassa ilman vakituisen henkilökunnan läsnäoloa on myös mielestäni arveluttavaa.

Tekniseen toteutukseen tarvittavan informaation riittävän aikainen saatavuus lienee krooninen ongelma niin Gloriassa, Savoyssa kuin arvattavasti kaikissa vierailutuotannoissa. Glorian säännölliset palaverit ja säännöllisemmät tapahtumanjärjestäjän, tuottajan ja tekniikan edustajan yhteistapaamiset voisivat toimia mallina Savoyssa. Näiden käytäntöjen käyttöönotto ja säännöllistäminen eivät ainakaan heikentäisi teknisen toteutuksen kannalta tarvittavan etukäteisinformaation saatavuutta Savoyssa.

Gloriassa järjestettävät kaksi eri tilaisuutta samana päivänä aiheuttavat sekä henkilöstö-, että aikaongelmia. Glorian palaverikäytäntö vähentää yllätyksiä produktioita toteutettaessa. Tässäkin kohtaa Savoy voisi mielestäni ottaa mallia Glorian säännöllisistä viikkopalavereista. Savoy teatterissa tulisi näkemykseni mukaan kiinnittää huomiota siihen, ettei teknisesti vaativia tilaisuuksia järjestettäisi liian lyhyellä varausajalla sen takia että tapahtumanjärjestäjä haluaa säästää tuotantokustannuksista.

Tilaisuuksien jälkiseurannan kannalta Gloriassa järjestettävät viikkopalaverit luovat luonnollisen foorumin tälle toiminnalle. Savoy teatteri voisi tämänkin takia ottaa mallia Glorian käytännöstä.

Sekä Gloriassa että Savoyssa toteutettavien ei taiteellisten kokous-, konferenssi- ja vastaavien tuotantojen toteutuksessa olisi mielestäni syytä kiinnittää huomiota näiden tilaisuuksien vaatimien lukuisten tapaamisien ja palavereiden aiheuttamaan lisätyötaakkaan teknisen henkilökunnan osalta. Pidän myös Glorian noudattamaa hinnoittelua näiden tilaisuuksien osalta parempana kuin Savoyssa noudatettavaa hinnoittelukäytäntöä.

Nuorisoasiankeskuksen ja kulttuurikeskuksen organisaatiomallit poikkeavat toisistaan. Mielestäni ei kuitenkaan ole tärkeää se, miltä ne näyttävät kaavioina, vaan se miten niiden sisällä toimitaan. Katsoisin Savoyn kannalta hyödylliseksi, jos vastuu- ja esimiessuhteita tarkennettaisiin koko kulttuurikeskuksen organisaatiossa.

5.12 Benchmarking seurantalaveri

2.12.2014 järjestin benchmarkingin seurantalaverin Savoy teatterissa. Läsnä olivat Jarkko tuominen, Antti Kenkkilä ja Simo Sajama. Toteutin seurantalaverin vapaa-muotoisena keskusteluna, jossa esiin tulleet asiat kirjasin ylös. Kulttuuriareena Gloriassa tuotantojen valmistelu ja toteutus ovat jatkuneet melko samaan tapaan kuin varsinaisen benchmarkingin aikana. Uutena toimintamuotona tiistaipalaverihin on Gloriassa otettu käyttöön ns. ”to do”-lista. Tämä lista on sähköisesti toteutettu ja kaikkien asiansaisten muokattavissa oleva tehtävälista. Tähän listaan merkitään palavereissa päätetyt työt ja tehtävät. Listaan merkitään tehtävän tai työn toteutusaikataulu ja vastuhenkilö. Kun tehtävä tai työ on toteutettu, kuittaa vastuhenkilö työn tai tehtävän suoritetuksi. Tämä ”to do” -lista on osoittautunut Gloriassa toimivaksi työkaluksi. Listan käyttöönoton jälkeen on ”roikkumaan” jääneet työt ja tehtävät tulleet suoritetuksi ajallaan, tai niiden tekemättömyys on noussut esiin toteutusaikatauluun merkityn ”deadlinen” jälkeisessä palaverissa

Savoy teatterissa on Benchmarkingin jälkeen tapahtunut paljon muutoksia osittain lokakuussa 2013 tapahtuneen johtajanvaihdoksen johdosta. Savoyssa on ryhdytty pitämään säännöllisesti tiistaisin koko henkilökunnalle avoimia ”toimistokokouksia”. Tämän lisäksi tekniikan ja tuottajien keskeiset tuotantopalaverit on säännönmukaistettu. Savoyssa on myös tarkennettu eri henkilöstöryhmien työtehtäviä ja velvollisuuksia. Kaikki tämä on Savoyssa sujuvoittanut tuotantoprosessia ja selventänyt vastuunjakoa. Myös

koko Kulttuurikeskuksessa ongelmalliseksi koettuun johtamismalliin ollaan parhaillaan tätä kirjoittaessa tekemässä uudistuksia. Uskon myös koko Kulttuurikeskuksen organisaatiossa tapahtuvan johtamisen organisaation uudistuksen parantavan tuotantoprosessien toteuttamista.

6 Lopuksi

Lopputyössäni käsittelin tuotantoprosessia ja riittävän informaation saamista vierailuteatterituotannossa teknisen henkilökunnan näkökulmasta. Tekniselle henkilökunnalle tärkein informaation lähde on nk. raideri, jonka esityksen tuotantoryhmä lähettää vierailuteatteriin. Koska en ole löytänyt minkäänlaista ohjeistusta raiderin laatimisesta tai sisällöstä, tein opinnäytetyöhöni hahmotelman siitä mitä riittävän täydellisen raiderin tulisi sisältää, jotta vierailuteatteri saisi tarvitsemansa informaation toteutettavan esityksen suhteen. Käytin lopputyössäni esimerkkitapauksena Savoy-teatteria, josta laadin työn alkuun lyhyen historia-katsauksen. Suoritin lopputyössäni myös benchmark-tutkimuksen Savoy-teatterin ja Kulttuuriareena Glorian kesken. Benchmark-tutkimuksessani päädyin siihen, että Kulttuuriareena Glorian säännöllinen kokous ja palaverikäytäntö henkilökunnan kesken on parempi kuin Savoy-teatterin sattumanvaraisempi kokous ja palaverikäytäntö. Tulin myös siihen tulokseen, että nuorisosiainkeskuksen organisaatorakenne on selvempi kuin kulttuurikeskuksen. Tätä kirjoittaessani on Savoy-teatterin kokous ja palaverikäytäntöön tehty uudistuksia ja teknisen henkilökunnan, tekniikan johtajan ja talojen (Savoy-teatteri ja kulttuurikeskuksen aluetalot) johtajien tehtäviä ja vastuita ollaan uudelleenjärjestämässä.

Lähteet

Arnkil Robert, Spangar Timo, Jokinen Esa 2007: Hyvä vertaisoppiminen kuntatyön arjessa, Helsinki, Suomen kuntaliitto

Hotanen Jorma, Laine Risto O, Pietiläinen Seppo 2001: Benchmarkingin opas, opi hyviltä esikuvilta, Helsinki, Suomen Laatu keskus Koulutuspalvelut

Korhonen Satu, Julkunen Ilse, Karjalainen Pekka, Muuri Anu, Seppänen-Järvelä Riitta 2007: Arviointi ja hyvät käytännöt sosiaalipalveluissa, asiantuntijoiden pohdintoja tulevasta, Helsinki, STAKES

Seppänen-Järvelä Riitta (toim.) 2005: Vertaismenetelmät kehittävän arvioinnin välineinä, Helsinki, STAKES

Savoy-teatterin historia, savoyteatteri.fi

SAVOY- The only Cinerame Venue in Finland, in 70mm.com

Seppänen-Järvelä Riitta, Karjalainen Vappu 2008: Kehittämistyön risteyskiä, Jyväskylä, STAKES

Silvennoinen Jenni 2013: Ilolle elintilaa! Revyy-teatterit jatkosodan jälkeisessä Suomessa, tampub. uta.fi

Välimäki Anna-Leena, Järvi Seija 2005: Vertaishaastattelu ja dialoginen vertaisprosessi, Helsinki STAKES

liite 1: Nuorisoasiainkeskuksen organisaatorakenne

	Nuorisolautakunta	
	Nuorisotoimenjohtaja	
<u>Alueellisten palveluiden osasto</u>	<u>Keskittyjen palveluiden osasto</u>	<u>Hallinto- palveluiden osasto</u>
Alueellisen nuorisotyön 11 yksikköä	Kohdennetun nuorisotyön toimisto	Henkilöstötiimi
Hesan Nuorten Ääni	Kulttuurisen nuorisotyön toimisto	Taloustoimisto
	Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	Tietotekniikkayksikkö
	Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus	Viestintäyksikkö
		Kehittämistiimi

Liite 2: Kulttuurikeskuksen organisaatorakenne

Liite 3: Rock The Ballet, raideri

RTB Technical Rider

Rasta Thomas'

Rock the Ballet

Technical and Personnel Requirement

Artistic Contact: Rasta Thomas/ Artistic Director, 301 801-3980
badboysofdance@gmail.com

Technical Contact: Peter Overbeck, +49 173 5625290
p.overbeck@collien.com

Rasta Thomas, as Artistic Director, shall at all times retain sole artistic control over the performance(s). The material and content of said performance(s) shall be, as Mr. Thomas at his sole discretion shall determine. A contract between Rasta Thomas' Bad Boys of Dance, owner and creator of *Rasta Thomas' Rock the Ballet* (COMPANY), and PRESENTER must be signed prior to public release/printing of materials and or announcement of performance(s). It is understood that Rasta Thomas' Bad Boys of Dance has the right to change program or casting for reasons including illness or injury. Company reserves the right to make minor changes in this rider.

If there is a conflict between the COMPANY rider and any rider, addendum or agreement added to the contract by PRESENTER, the COMPANY's rider will supersede.

Rasta Thomas
BAD BOYS of DANCE
117 Sweetser Rd
Linthicum MD 21090
www.badboysofdance.com
badboysofdance@gmail.com

RTB Technical Rider

PERFORMANCE REQUIREMENTS

Facility

- A. Preferable stage size is 40 feet (12m) wide (proscenium opening), by 30 feet (9m) deep to last line set with a minimum 3 ft. crossover.
- B. **For the sake of the health of the dancers the stage must be sprung wood,** not wood directly over concrete. If the stage is not sprung, then a portable sprung wood floor needs to be placed on top of the stage. The stage must be flat and not raked. There should be wing space of at least six feet (8') on each side of the stage. ***Ballet barres must be supplied for the dancers for warm-up on stage prior to performance.*** Barres should be set up and struck by crew at times given by production stage manager.
- C. The Performance facility is needed for a minimum of 12 working hours prior to the first performance. A minimum 8-member crew should be available for at least 10 of those hours. All set up must be completed 5hrs before the scheduled performance time, ready for production stage manager to focus with crew.
- D. Adequate and well-heated dressing room space is to be provided for the total company preferably located no more than one floor from the stage, with mirrors, good lighting, running water, costume racks, nearby restrooms with lavatories and toilets (that are not for public use) and showers.
- **DANCERS FEMALE:** One dressing room for 2 people with seats, desks, mirrors, costume hangers, hand wash basin and toilet.
 - **DANCERS MALE 1:** One dressing room for 2 people with seats, desks, mirrors, costume hangers, hand wash basin and toilet.
 - **DANCERS MALE 2:** One dressing room for 10 people with seats, desks, mirrors, costume hangers, handwash basin and toilet.
 - **Tour management/PSM Office Rock the Ballet:** One room with 2 big tables and 2 chairs. Phone and Fax (international) and **High Speed Internet connection or Wlan access.** Sufficient lighting and sockets for laptops, printer etc.
 - All keys for these rooms are to be handed over to the tour manager/PSM on arrival. If no keys are supplied PRESENTER is responsible to provide security personnel for these rooms.
- COMPANY requests a **wardrobe room** on the same floor with running water, lights and electricity. (Wardrobe Room may be in hallway or Green Room if no other space is available.) Wardrobe room **may not** be in dressing rooms with dancers. The dressing room area should be clean and set up prior to the COMPANY's arrival.
- E. Adequate and secure storage space in the theater is to be provided for the company property during residency.
- F. All visitors shall be excluded from the theater during set-up and rehearsal periods unless permission is obtained from Mr. Thomas in advance.

RTB Technical Rider

- G.** The stage area shall be properly heated (70-72 degrees F, 21-22 degrees C), swept, and damp mopped immediately prior to all Rehearsals and Performances, and made free of debris such as nails, screws, staples, tacks, etc. NO detergents or cleansers are to be used to clean the floor. Production will tour with its own mops and brooms. NO Smoking Backstage or within 25 feet of the stage, or in any indoor common area shared by dancers and or crew.
- H.** Dancers shall have use of the stage area for warm-up and spacing up to 10 minutes before the house is opened for the audience.
- I.** The stage shall be available to the COMPANY and not used by any other attraction, event, etc. once the COMPANY has begun set-up until after the final performance and removal of all COMPANY's equipment.
- J.** Beginning with Technical/Dress Rehearsals and continuing through performances, dressing rooms should be supplied with bottled water or water coolers with cups & clean towels **(min 30 towels per performance!!!)**
- K.** The distance from the first audience row to the stage plaster line should not be greater than 10 feet (the COMPANY prefers the minimum distance!).

Any changes or alterations to these basic requirements are to be discussed and agreed upon before the signing of the contract.

Catering CREW:

- 40 bottles (0.5 liter PET) mineral water (no gas!!!)
- Fruit juice and mixed soft drinks for 6 people
- Sweeties, fresh fruit, nuts, for 6 people
- Coffee, water kettle, various tea bags, milk, sugar, lemon etc.
- Cups, spoons, glasses etc.
- Various Sandwiches for 6 people
- If local crew wants to participate add the appropriate number of people to the above!!!

Catering CAST:

- 40 bottles (0.5 liter PET) mineral water (no gas!!!)
- Fruit juice and mixed soft drinks for 20 people
- Sweeties, fresh fruit, nuts, for 20 people
- Coffee, water kettle, various tea bags, milk, sugar, lemon etc.
- Cups, spoons, glasses etc.
- Vegetarian and Non Vegetarian meals after show if no restaurants are accessible in walking distance from theater or hotel.

Performance Activities

- A.** PRESENTER agrees to confirm performance times, dates and other activities with Rasta Thomas prior to public release or printing of information. It is understood that COMPANY reserves the right to change the program or casting

RTB Technical Rider

due to injury or illness.

- B. Complimentary tickets will be given to COMPANY on a per request basis.
- C. COMPANY reserves the right to videotape and photograph performances for both archival and commercial use. If PRESENTER wishes to videotape and or photograph performance(s) permission must first be obtained in writing by COMPANY. Furthermore copies of PRESENTER's taken photographs and or video recordings must be given to COMPANY no later than 30 day after said engagement at no additional expense/charge to COMPANY. Copies of said photographs and video recordings are to be used at COMPANY'S discretion.

Marketing

- A. All photographs supplied by COMPANY to PRESENTER and used to promote COMPANY performances must be clearly credited to including dancer(s) name and photographer. Any use of these pictures for the general promotion of PRESENTER'S season must be clearly credited to Rasta Thomas' Bad Boys of Dance including dancer name and photographer

House Program

- A. The program copy and the credits and logo must be carefully reproduced exactly as supplied or approved by COMPANY and a final viewing by COMPANY must take place prior to printing of said program copy. Because program copy may not include casting since that information is often not available in time for PRESENTER'S print deadlines and because it may be impractical for PRESENTER to provide this information via a microphone announcement, In such cases PRESENTER agrees to arrange program inserts listing casting and program changes if necessary.

Equipment

- A. Stage equipment, including lighting and sound system, as may be in the possession of the theater shall be readily available for use by Artist.
- B. At least 60 days before the scheduled arrival of the Artist, the Senior Stage Technician shall provide RTB a full and accurate description of its technical specifications including, but not limited to, (1) a scaled ground plan, (2) center line cross- section, (3) stage pipe/batten line plot / line set schedule, and (4) full lighting/focusing equipment inventory.
- C. **Lights must be hung, circuited, patched, colored and tested prior to the 3pm arrival of the Company Production Stage Manager and/or Lighting Designer the day of load in.** The Company Production Stage Manager or Lighting Designer will supervise all angling and focusing of equipment. If there

RTB Technical Rider

are any difficulties in meeting the above need, the Artist and its technical staff must be informed in advance.

Note: The lighting equipment must not be moved or reangled after it has been set for the Performance(s).

D. SOUND:

- . 1 CD player at mix position, with single track auto stop and FF, Rev ability
- . 1 Microphone wireless (God Mic)
- . 2 belt pack with 2 Sennheiser mke2 gold on each pack (y-soldered)
- . 3 P Crown PCC160 Condenser Microphone as backup for Radiomicrophones
- . 1 Intercom system for PSM, FoH (light + sound), dimmer city if necessary
- . FoH Console should be a digital midicueable console 01v96v2 setup file is available (show runs in cues)
- . PA: should be a proper system fitting into the venue:should cover the hole venue with a SPL of 110dB, should be time aligned and "ready to go" preferred Meyersound M'elodie, M1d or L'acoustic dvDosc for venues smaller than 1000 seats: should have 9 up to 12 tops and min 4 – 6 Subs preferred Meyersound Mica Milo M3d, L'acoustic Vdosc, db audiotechnik J-Array, for bigger venues.
- . nearfills / centercluster / delaylines when needed.
- . 4 side fill monitor speakers (2-way high/low) on 2 feeds (graphic EQs needed) paging system to dressing rooms.
- . 1 audio line from the sound system to the stage made available for Laptop or iPod with appropriate connectors or portable sound system (Boom Box), with iPod connection ability. All electrical power and grounding for the entire sound system must come from a single one-phase source at the main breaker panel, totally isolated from the power for lighting. (Video System is connected!!!)
- . All signal connections between mixing position and sound sources and speakers must be balanced and shielded.

E. LIGHTING:

- 18 Martin Mac 700 Wash (plus spare)
- 6 Martin Mac 700 Profile (plus spare)
- 2 Martin Mac 2000 Performance II (plus spare)
- 20 Wybron Forerunner 16-Fram Scroller, all ETC Source4 Profile Lens (plus spare)
- 6 – 6 way Par 64 Bars, all with CP61 Bulbs
- 6 – 4 way 110V ACL bars
- 12 – ETC Source4 Zoom Profiles, 15-30 degree lens (plus spare), 750W bulbs
- 55 – ETC Source4 Profiles, 15-30 degree lens (plus spare), 750W bulbs
 - I. 34 x 50 degree lens (plus spare), 24 on booms, 6 on drop-bars, 4 on LX-1
 - II. 20 x 36 degree lens (plus spare), 8 on booms, 6 on drop-bars, 6 on LX-1
 - III. 1 x 19 degree lens (plus spare), on LX-1
- 4 - 6m Blue rope light for crossover lights behind cyclorama, stage right and left
- 4 – Par Cans Lee 119(Blue) back stage running lights
- GrandMA Full Size, Software version 6.4 and up
- 2 TFT Monitors
- 2 Unique Solutions Hazer

RTB Technical Rider

- Minimum of 8 booms and bases at least 8 feet (2.5m) height
- Gel Color, sufficient gel frames, C-Clamps, sidearms, top hats, half hats, barn doors, black wrap, gobo holders size B (20 at least) and cable,
- ladder, scaffold, or cherry picker tall enough to allow safe access for focusing instruments.

Changes of types and/or brands of instruments are possible, but need to be discussed well in advance to avoid delays in the set up of the show; major changes will require an additional set up day!

F. POWER:

- 90 - 2.4KW or higher dimmers. Patching ability required
- 26 Moving lights hard power
- 1 – 240v isolated or provided by sound for Projector on LX-1
- 1 DMX – controlled projector douser (Shutter blade) on LX1.
- 1 Hazer upstage Floor

G. STAGE DRESSINGS:

- 6 Pairs of legs(min 3 x 8m) to mask stage (black)
- 3 Borders to mask overstage (1x 4m, 1x3m, 1x1,5m high)(black)
- 1 Seamless Front Projection Screen (min 11m x 10m)(White)
- 1 Full stage Black to block light bleed from behind Projection Screen
- 1 Marley dance floor (black)
- Cablemats/Covers - supplies enough material to cover cable runs from foh-position to stage and in the onstage area, according to local regulations and takes care to secure them to avoid injuries amongst cast, crew and audience members

H. MISCELLANEOUS:

- 1 ironing board
- 1 steamer
- 1Washer & 1Dryer
- 80 Triangle hangers
- 4 rolling costume racks
- Black and White gaff Tape
- 1 Rosco Floor Tape - Clear Vinyl - 2" x 36 Yards, Mfr # 851050134833
- 1 Rosco Gaffer Spike Tape - Green - 1/2"x30 Yes (1.3cmx27.3m), Mfr # 851052401225
- 1 Rosco Gaffer Glow Tape - 1" x 10 M, Mfr # 851050002410
- First Aid for 15 dancers, including 4 reusable ice packs and 4 instant crush ice packs

Note: Washing machine/Dryer must be large enough to wash/dry: 6 denim jeans, 6 T shirts and one female costume at one time. Said machines should be in excellent working condition. Venues where there are double show days with less than a 2-hour break between shows, venue must have 2 washing machines and 2 dryers, with the same size requirements as above.

RTB Technical Rider

I. STAGE VIDEO PROJECTION:

- 1 - 15K lumen SD video projector (PLC-XF47 by SANYO)
- 1 - Wide angle lens (LNS-W03 / 4:3)
- 1 - DMX Controlled Dousers, XL Blade to cover wide angle lens.
- 1 – 17" Mac Book Pro 2.6 gig Intel core duo or higher // 4gb RAM // 1 high performance video cards // Isadora Software Installed
- 1 – PC Laptop 2.6 gig Intel or higher // 4gb RAM // 1 high performance video cards // Isadora Software Installed
- KVM switch
- 1 - MidiSport Uno - USB midi adapter with Midi cables to connect with Lighting console
- 2 - UA-25 24 bit/96 kHz USB Audio Capture
- All necessary DMX, VGA, DVI, BNC, and MIDI cables to be provided by Theater.
- All necessary rigging and hardware to be provided by theater.
- Video Screen -- Front/Rear projection screen, sized to cover upstage wall

Miscellaneous

- A. If there are 4 hours or less between the start times on a 2 show day, a meal will be provided to COMPANY by PRESENTER.

PERSONNEL REQUIREMENTS**Crew**

1. A Senior Stage Technician who understands English and has the necessary decision-making authority for the theater shall always be present during Rehearsal(s) set-up and strike, as well as the Performance(s) and a Master Electrician, as well as someone familiar with the sound system in the facility to be present, responsible to, and accessible for consultation with RTB at all crew calls.
2. Production Manager and/or Company Manager or qualified substitute that represents PRESENTER must be with COMPANY (when in the venue) at all times and must speak English fluently, unless otherwise agreed to in writing by Mr. Thomas.
3. Any crew that is assigned to work the Technical Rehearsal must be available to run the Dress rehearsal as well as the Performance(s). Show crew must understand and speak English
The Artist reserves the right, at his discretion, to use his own personnel on sound, lighting.
4. Set-up: Crew of 8 persons, (for period noted under item C under Facility).
5. Running crew of 4 persons as follows: DEPENDING ON PROGRAM.
 - 2 deck hands / fly operators (when in a fly house)

RTB Technical Rider

- 1 sound operator
- 1 light board operator

6. Wardrobe crew: 1-2 wardrobe person(s) with sewing skills (and a sewing machine) needed for two hours prior to the first dress rehearsal and during the run of the show including laundering and drying of costumes following all performances.
Wardrobe crew has to speak and understand English fluently.

End of Requirements

PRESENTER _____ Rasta Thomas Rock the Ballet

Signature of Authorized Representative Rasta Thomas

Date _____
Date _____

Liitteen otsikko

Liitteen sisältö